

Maja Šorli

Tega okusa še niste poskusili

Nagrada Slavka Gruma 2021

Foto: Helena Grabiek

OSEBE

DEKANJA, METODA (META) PRIESTER, redna profesorica

RAFAEL BLAŽIN, redni profesor

IVONA (IVA) KALISCH, (mlada) docentka

DOROTEJA LUNA KOVAČ, (mlada) izredna profesorica

KOLEGA, izredni profesor

KOLEGICA, docentka

Dva ADMINISTRATIVNA DELAVCA in TRIJE/TRI KOLEGI/-CE iz prvega prizora

PETER STUDEN, (bodoči) rektor Univerze Ivana Cankarja

TEODOR (TEO) SCHNEIDER, Ivonin partner, novinar po poklicu

NATAKARICA

STATISTI iz 7. prizora: starejši kolega s študenti in kamermarko

EVA VODE, študentka

MANIFEST ZA SODOBNO ŠOLSTVO

Izobraževanje je temeljna pravica in mora biti splošno dostopno ljudem. Pogoj za dobro šolstvo je socialna enakost in pluralizem mišljenja.

ZAHTEVE

Zahtevamo enakopraven dostop do študija ne glede na premoženjsko stanje v družini.

Zahtevamo, da redni učni proces poteka med tednom ob normalnih urah, od osmih do petih popoldne.

Zahtevamo prepoved opravljanja izpitov za redne študente/-ke ob sobotah in nedeljah.

Zahtevamo obvezna pedagoška znanja za ves kader in sodobne učne metode.

Zahtevamo izboljšanje gmotnega položaja šolstva.

Zahtevamo nadzor nad finančnim izkoriščanjem.

Zahtevamo osebno odgovornost zaposlenih na vseh ravneh.

Zahtevamo delovna mesta za diplomante/-ke doma.

Zahtevamo obsodbo oderuških najemnin v univerzitetnih mestih in večje število študentskih domov.

Zahtevamo več denarja za raziskovalne programe.

PROTI

Proti šolninam.

Proti izkoriščevalskim zasebnim univerzam.

Proti razprodaji, privatizaciji in komercializaciji šolstva.

Proti omejevanju vpisnih mest na družboslovne in humanistične smeri.

1. prizor

Izredna seja oddelka.

V sejni sobi oddelka za ovalno mizo sedijo Ivona, Doroteja, Blažin, kolegica in kolega. Dva administrativna delavca (katerega koli spola) prineseta novo sliko in jo obesita na steno oddelka. Za njima vstopa dekanja.

DEKANJA: Na tisto steno tamle. Žebelj je že. (Kolegom za mizo.) Dober dan, pozdravljeni. (Prisotni odzdravijo.) Takoj bomo začeli. Nismo še vsi, kajne. (Delavca zapustita sobo.) Hvala lepa. Na svidenje.

IVONA: Oo, sveža umetnost. Lepo.

BLAŽIN: Hmmm. Je to kaj novejšega?

DEKANJA: 21. stoletje, da. Tole nam za eno leto posoja GSSU.

IVONA: GSSU?

Vstopijo še trije kolegi. Vsi se zadržano, a vljudno pozdravijo. Tri/-je kolegi/-ce so tu zato, da ima oddelek vsaj devet ljudi zaposlenih. Če bi bil to film, to ne bi bila nobena težava, za gledališče pa to pomeni še nekaj ljudi, ki nastopajo samo v prvem prizoru. To so ljudje, ki molčijo, telesa, ki napolnjujejo prostor, liki, ki jih ne opazimo. In vendar so tam.

BLAŽIN: Galerija slovenske sodobne umetnosti.

IVONA: Samo raba kratice me je presenetila.

DEKANJA: Zdaj smo pa vsi, kajne. Današnje izredno sejo sem sklicala zaradi nedavnega dogajanja na fakulteti, posebej na tem oddelku. Vaša predstojnica je, kot veste, sicer službeno odsotna, sem pa z njo že govorila včeraj. (Krajša tišina.) Torej, to je nedopustno. (Pogleda kolege in čaka na morebiten odziv, komentar. Oni molčijo.) Vsi veste, da je za javno šolstvo vse manj denarja. Premalo denarja. Danes bi morale tukaj sedeti še nekaj ljudi, ki na oddelku predavajo, ampak niso prišli, ker imajo obveznosti drugje.

Ker jih tukaj ne moremo polno zaposliti. Nedopustno je, da že tako težko stanje ogrožate s študentskimi punti!

Pogleda kolege, vsakega posebej. Ivona hoče nekaj reči, a se premisli.

DEKANJA: Ste hoteli kaj povedati?

IVONA: Ne vem, ne. Mogoče. Sprašujem se, kaj je namen današnje seje.

DEKANJA: Namen seje je, da se pogovorimo o tem, kdo je odgovoren za to stanje in kako se to ne bo več ponovilo. Kako bomo kaj podobnega v prihodnosti preprečili. Dr. Kovač, kaj vi mislite o tem?

DOROTEJA: A mi naj bi se danes pogovarjali o tem, da bi v prihodnosti preprečili študentske akcije?

IVONA: O vprašanju odgovornosti bi lahko organizirali simpozij za cel teden.

BLAŽIN: Najbolj je odgovorna vlada, kdo pa. Pa tudi mi sami bi lahko jasneje zahtevali boljše pogoje dela in poudarili pomembnost visokega šolstva za državo.

IVONA: Ah, od te vlade težko kaj pametnega pričakuješ.

DEKANJA: Kolegice in kolegi, dovolj. Današnja seja ni o razmerah v državi, ampak o tem, kakšna je vaša profesorska vloga in kakšne so vaše dolžnosti do študentov na eni strani in do fakultete na drugi.

BLAŽIN: Kaj mislite s tem, gospa dekanja?

DOROTEJA: Zakaj sta to dve nasprotni strani?

DEKANJA: To nista dve nasprotni strani, kolegica. Vaša pedagoška dolžnost je, da ste dobri profesorji in da študentom posredujete znanje, je tako? Vaša druga delovna dolžnost pa je, da skrbite za ugled fakultete in za njeno nemoteno delovanje. Da ste strokovni in odgovorni visokošolski profesorji.

DOROTEJA: In če študentke in študentje protestirajo zaradi privatizacije šolstva, kaj ima to z nami? Z našimi dolžnostmi?

DEKANJA: Zaradi privatizacije šolstva ... A res protestirajo zaradi privatizacije šolstva?

DOROTEJA: Ja, zaradi česa drugega pa?

DEKANJA: *Evropa zdaj* piše, da protestirajo zaradi slabih razmer na fakulteti.

BLAŽIN: Ah, *Evropa* ...

DEKANJA (*vzame časopis iz torbe in bere*): "Študentje na Fakulteti za praktično humanistiko in družboslovje protestirajo, ker so na Svobodni univerzi tretirani kot zadnji drek." To piše!

DOROTEJA: Piše pa tudi še kaj drugega, kajne? Da se jih želi Svobodna univerza znebit in jih prodat zasebni univerzi.

DEKANJA: Ampak tudi to ni res.

DOROTEJA: No, deloma pa to je res.

DEKANJA: Znebiti se želi predvsem nas, profesorjev, oziroma vas, vašega oddelka, in še nekaterih, za katere mislijo, da se porabi preveč denarja.

DOROTEJA: In prav je, da proti taki miselnosti kdo protestira!

DEKANJA: Protestiranje proti taki miselnosti. Točno to! Taki protesti so nesmiselni in škodljivi. Proti *komu natančno* pa so protestirali? Ker če preberemo te naivne izjave in še bolj nesmiselna poročanja medijev, študentje nasprotujejo zasebnim univerzam in še bolj natančno prav Univerzi Ivana Cankarja. Češ da so zasebne univerze ideološko ... Da država že zdaj ne skrbi dovolj zanje, bla, bla. Vse skupaj pa je voda na mlin prav vladi, ki odloča o nas.

DOROTEJA: Kaj je tukaj naivnega? Naša fakulteta je državna, zdaj bi se nas pa prodalo, pardon, *podarilo* zasebni univerzi, kjer bodo morali študentje za iste stvari plačati, mi pa bi najbrž delali še trikrat več pod slabšimi pogoji!

DEKANJA: Ste torej vi prodajala študentom te neumnosti?

DOROTEJA: Katere neumnosti?

DEKANJA: Te, o katerih zdaj klobasate?

DOROTEJA (*se umiri ter trezno pove*): Po mojem mnenju so to tehtna stališča, ki nas lahko obranijo pred nepopravljivimi posledicami.

Tudi glavni liki se včasih poskušajo braniti s floskulami.

DEKANJA: Naj povem še enkrat in upam, da zadnjič. In naj bo jasno, da so to zaupne zadeve in da je v *vaše* dobro, da ne pridejo v javnost. Svobodna univerza je v resnih finančnih težavah. Res je, že leta in leta, ampak ta vlada ji ne gleda skozi prste. Svobodna univerza se bo morala prestrukturirati in ne mislite, da se bo to zgodilo pravnim ali ekonomskim oddelkom. Niti ne računalničarjem, športnikom ali biologom. Varčevala bo na naši fakulteti, pri družboslovnih in humanističnih oddelkih. Prosim, da se pošteno vprašate: bi bili raje brezposelni ali počeli isto kot zdaj, v malo drugačnem okolju?

BLAŽIN: Nihče nam ne zagotavlja, da bomo lahko počeli isto.

DEKANJA: Bi raje nekaj let pred upokojitvijo ostali brez službe? In skupaj z mlajšimi kolegicami nekje na ulici razglabljali, kako bi bilo treba voditi državo in zmanjšati brezposelnost in zagotoviti univerzalni temeljni dohodek? Boste zabavali otroke svojih kolegic s prigodami iz življenja Michela Foucaulta zastonj?

BLAŽIN: Ah, dajte no, gospa dekanja, ne bodite cinični. Nihče noče biti brez dela.

DEKANJA: Zakaj potem hujskate študente k nesmiselnim protestom?

DOROTEJA: Saj niso nesmiselni.

DEKANJA: So pa nepotrebni in potencialno škodljivi. Rektor UIC ...

DOROTEJA: UIC?

DEKANJA: Univerze Ivana Cankarja.

DOROTEJA: Potencialni rektor torej.

DEKANJA: Potencialni rektor, ja. *Mogoči rektor*, gospod Studen, pripravlja Evropsko fakulteto za uporabno družboslovje. Ki jo bo, kot vam je najbrž jasno, po naši zakonodaji, tudi plačevala država!

DOROTEJA: Ampak to je obstoječa zakonodaja. To se lahko spremeni. To se mora spremeniti.

DEKANJA: Vi očitno vse to dobro poznate in vaši študentje tudi. Zakaj pa niste kar vi vodila protesta? Zakaj se skrivate za študenti, če ste taka zagovornica kvalitetnega javnega visokega šolstva?

BLAŽIN: No, no, ne izgubljam živcev.

DEKANJA: Ne, ne, prav imate, ne izgubljam živcev. Dejstva. Poglejmo dejstva: Univerza Ivana Cankarja bo ustanovljena – z nami ali brez nas, to je naša odločitev. Svobodna univerza bo prestrukturirana – ali bomo mi zraven v novi obliki, pa morda ne bo naša odločitev, ker nas ne bo nihče nič vprašal. Zato vas prosim, da mirno premislite, kaj si želite v prihodnosti, in da v to ne vpletate študentov. Zanje se morda sploh ne bo veliko spremenilo. Morda se bo kaj spremenilo celo na bolje. Kdo pa pravi, da bi morala biti UIC slabša pot. Dr. Studen se je do zdaj izkazal kot ugleden in uspešen ... podjetnik.

Čeprav želijo vsi trije, Blažin, Ivona in Doroteja, nekaj reči, tokrat vsi molčijo.

Med vami so tudi kolegice in kolegi z več izkušnjami, oni najbrž drugače gledajo na to. (*Nagovori svoja morebitna zaveznika.*) Do zdaj niste rekli še nič.

KOLEGICA: Hvala za besedo, gospa dekanja. Pa je to sigurno? Hočem reči, krčenje naše univerze?

DEKANJA: Da, tokrat je zelo zelo resno in mislim, da bodo spremembe prišle hitreje, kot si mislimo.

KOLEGA: Ampak saj ne morejo v enem letu zapret cele fakultete.

DEKANJA: Ne, tako hitro najbrž ne, ampak dovolj je, da ne vpisujejo novih generacij, pa smo v nekaj letih zgodovina. Brez službe bomo pa že prej. Pri UIC bi imeli za začetek tudi odprte roke pri organizaciji programa. Lahko vpeljemo kaj novega, sodobnejšega, vi, dr. Kalisch, ste imela kar nekaj dobrih predlogov.

IVONA: Ne vidim razloga, zakaj ne bi teh predlogov realizirali kar tukaj.

DEKANJA: Razumite, prosim, da se z UIC ne bi pogovarjala, če ne bi bila situacija izjemno resna.

DOROTEJA: Ampak vse poteka tako tiho, nekje za zaprtimi vrati, par ljudi se bo dogovorilo nekaj, posledice bo pa trpel cel kup ljudi, ki jih nihče nič ne vpraša. A je študente, študentke kdo kaj vprašal?

DEKANJA: Ste jih vprašala vi, dr. Kovač? Ste jim razložila, da jih mogoče ne boste več učila, ker vas nihče ne bo plačal za to? Da bodo izgubili priljubljeno profesorico, ki bo šla raje za asistentko nekam v Severno Ameriko, da bo lahko preživela? Pa še v Ameriki se vam lahko zgodi, da boste živeli v neki luknji, ki si jo boste za vašo plačo lahko najela. In še zadnjič vas vprašam, ker bi res rada vedela – ste vi naščuvala študente k protestu ali ne?

Presenetljiva tišina. Ivona in ostale kolegice ter kolegi karseda neopazno pogledajo Dorotejo, ta pa ne ve, kaj naj odgovori.

BLAŽIN: Zakaj je važno, kdo je bil? Res? Res? Dobro. Jaz sem se pogovarjal s študenti, Meta. Ni prav, da so to razgovori za zaprtimi vrati. Mislim, da se mora Svobodna univerza javno opredeliti, javno izjasniti, ali res misli spreminjati fakultete in odpuščati. Mislim tudi, da imajo študentje pravico to vedeti. In zato smo se o tem tudi pogovarjali. Akcije so seveda njihova ideja, k ničemur jih nisem ščuval.

DEKANJA: Globoko ste ... (*Zavzdihne in očitni ton čustvenega izsiljevanja poskuša zamaskirati z "jaz stavkom".*) Zelo sem razočarana, profesor Blažin. Razmislila bom, kako naprej. Tudi preverila, če niste kršili kodeksa ali pravilnika oddelka. Za nadaljnje prepovedujem, da se javno opredeljujete do tega in da razširjate ... No, tega vam najbrž ne morem prepovedati. Prosim, da razmislite, kako lahko v prihodnosti doprinesete k ugledu fakultete in se vedete kot odgovorni strokovni delavci.

Nova slika pade s stene.

DEKANJA: Seja je končana.

Dekanja pogleda sliko na tleh, potem pa prva zapusti prostor, ostali za trenutek obsedijo, potem vstane Doroteja in odide brez pozdrava. Ivona jo gleda.

2. prizor

Nedoločen velik prostor, ki ni prazen, a težko mu je ugotoviti namen. Dekanja vstopi v večjo sobo, zadaj je dvojje vrat, na levi in na desni. Bele stene, brez slik in polic.

DEKANJA (*glasno*): Dober dan.

STUDEN (*glas je v offu*): Kar naprej, vrata na desni.

DEKANJA (*gre proti vratom na desni, ki so odprta, zagleda Studna*): A tu ste. Dober dan. (*Odzdravi, se rokujeta.*)

STUDEN: Kar naprej, kar naprej. Tukaj se usedite. (*Dekanja sleče jakno, se usede, čaka Studna, da spregovori.*) Vam je všeč ta prostor? (*Dekanja pokima, on že nadaljuje.*) To bi lahko bila ena večja predavalnica, ki ima kabinet čisto zraven.

DEKANJA: Aaa, to so že bodoči prostori?

STUDEN: Ena izmed možnosti, da. Za družboslovno fakulteto bi bili morda ustrezni, pa še blizu centra mesta so, kajne, to vam je pomembno?

DEKANJA: To je pomembno, gospod Studen. Uporabna humanistika in družboslovje sta danes predvsem mestni disciplini.

STUDEN: Recite mi Peter, no. Všeč mi je, da se vikava, ampak vseeno mi recite Peter.

DEKANJA: Prav, Peter.

STUDEN: Pa greva kar k manj prijaznim temam. Kaj je zdaj s temi štrajki?

DEKANJA: Glejte, jaz poskušam biti čim bolj nevtralna. Danes smo imeli sejo z oddelkom, ki je odgovoren za vse skupaj. Mislim, no, upam, da jim je zdaj jasno.

STUDEN: Jasno kaj?

DEKANJA: Jasno, da so naredili eno veliko neumnost. In da se ne bo ponovilo.

STUDEN: Mhm. Mhm.

DEKANJA: Veste, na tem oddelku so zanimivi ljudje.

STUDEN: Kateri oddelek je to?

DEKANJA: Prav ta, ki vas najbolj zanima, sociološki. Nekaj ima gostujočih profesorjev, nekaj jih je pa tudi polno zaposlenih, različnih starosti so. Za profesorja Blažina ste morda že slišali, on je najstarejši, občasno kaj pokomentira v časopisih ali na nacionalki?

STUDEN: Nisem prepričan.

DEKANJA: Potem je še par mlajših, najbolj priljubljeni sta Ivona Kalisch in pa predvsem Doroteja Kovač, par let je šele pri nas, nekaj let je delala v Angliji.

STUDEN: Doroteja Kovač? Mislim, da poznam njenega očeta. Lukasa Kovača. Oziroma sem ga poznal, ko je še živel tu. Doroteja Luna ji je ime, kajne?

DEKANJA: Ja, dve imeni ima. In kakor vem, je diplomo delala pri nas, šele kasneje je šla v tujino.

STUDEN: Neverjeten tip, ta njen fotr. Ampak že vsaj dvajset, trideset let ne živi več tukaj. Bog ve, s čim se zdaj ukvarja. Takrat se je informatika šele dobro začenjala, on pa je delal neverjetne stvari. Mogoče pa familije ni vzel sabo, ko je šel ven ... No, ona pravite, da je uspešna? Da je priljubljena?

DEKANJA: Ja, radi jo imajo. Ampak je malo ... Ne vem, preveč aktivistična. Mislila sem, da je prav ona našuntala študente, ampak se je izkazalo, da ne. Je pa očitno proti UIC. No, za zdaj.

STUDEN: Ima kakšen tehten argument?

DEKANJA: Ne vem, mislim, da nismo prišli tako daleč.

STUDEN: Kako daleč torej smo?

DEKANJA: Kako to mislite?

STUDEN: Študenti so glasni, profesorji so proti.

DEKANJA: Glejte ...

STUDEN: Univerza Ivana Cankarja bo ustanovljena – z vami ali brez vas, to vam je jasno, kajne?

DEKANJA: Seveda mi je jasno.

STUDEN: Lahko naredimo tudi čisto svojo fakulteto, z drugimi ljudmi.

DEKANJA: Tudi to mi je jasno.

STUDEN: Kaj vas potem zadržuje?

DEKANJA: Mene nič!

STUDEN: Metoda, vi ste glavni, to je tudi vaš projekt.

DEKANJA: Peter, če se bova nazivala z imeni, potem mi, prosim, recite Meta. Metoda ... Nihče me ne kliče tako.

STUDEN: Kako vas pa kličejo na vaši fakulteti?

DEKANJA: Zadnja leta kar dekanja.

STUDEN: Ja, vi ste dekanja in to je vaša fakulteta. Izkažite se kot prepričljiv vodja, pa boste nekoč lahko dekanja tudi na UIC.

DEKANJA: Koliko časa še imam?

STUDEN: Koliko časa?

DEKANJA: Da prepričam oddelek, da spametujem te idealiste ...

STUDEN: Najprej morate končati ta štrajk. Dajte kakšno pametno izjavo in naj dajo študentje mir.

DEKANJA: Ah, saj veste, da bo kmalu mir. Novi dogodki in kratki, mrzli dnevi jih bodo ... Pomirili.

STUDEN: No, po mojem imate največ kak mesec ali dva. Mogoče vam bo pa vlada pomagala in vas bo ... brcnila v rit že prej.

DEKANJA: Ah ne, to pač ne more priti tako hitro. Ne verjamem.

STUDEN: No, bomo videli ... Mi nočemo biti rešitelji zaposlenih iz javnega sektorja, ampak vizionarji, ki so k sodelovanju povabili najboljše. (*Dekanja se zadržano nasmehne.*) Zakaj nasmešek?

DEKANJA: Vsaj nekdo verjame, da ima naše področje lahko kakšno moč, kakšno vidnost in javno podobo ...

STUDEN: Meta, prosim, to ni šala. Jaz verjamem v univerzo. Boste videli, pri nas boste raziskovali skupaj z gospodarstvom. Zares, tudi družboslovci. Povejte vašim, da gredo samo na boljše.

3. prizor

Blažin in Doroteja prideta: ona iz knjižnice, on iz kabineta. Se zagledata.

BLAŽIN: Greva na kavo? Imaš čas za kavo?

DOROTEJA: Lahko ja.

Če bi bil to film, bi ju spremljali vse do bližnjega bistroja. Iz njenega nekajminutnega sprehoda bi razbrali, da to ne bo vesela kava, da sta napeta zaradi seje z dekanjo, da ne vesta ravno, kako naj se vedeta drug do drugega. Da poiščeta v lokalu kotiček, kjer sta sama. Da so verjetno edine besede, ki jih izrečeta, tiste z natararico, da bolj kot ne čakata, da dobita kavo in da lahko nekako začneta pogovor. V dramskem gledališču pa nimamo tega časa in zato začnemo dialog šele, ko sta že na kavi. Ko sta v tišini že popila nekaj kave. Po tem, ko sta morda že porabila nekaj besed na temo okusa kave, vremena in morda politike.

BLAŽIN: Kaj misliš ... Nas res nameravajo zapreti? (*Doroteja pije kavo in ne odgovori, na pol skomigne.*) A veš, da so pri mojem kolegu v Angliji naredili točno to? Zaprli so celoten oddelek in kar nekaj ljudi je ostalo brez službe. On na srečo ni, ampak zdaj bo moral učiti predmete, o katerih ne ve ničesar.

DOROTEJA: A res? Kaj pa predava?

BLAŽIN: Do zdaj je predaval angleško dramatiko in gledališče, zdaj pa bo moral učiti *community theatre*, kako to pri nas prevedemo?

DOROTEJA: Mogoče skupnostno gledališče. Ali pa gledališče v skupnosti.

BLAŽIN: Mogoče.

DOROTEJA: In zdaj bo to predaval. Kot nevedni učitelj.

BLAŽIN: Nevedni učitelj po sili, ne po lastni izbiri.

DOROTEJA: Radosti neoliberalističnega izobraževanja.

BLAŽIN: To je realnost.

DOROTEJA: A to me svariš pred zlobnim anglosaškim svetom? Češ, bodi hvaležna, da si spet doma? Ali pa: ne zapravi tega, kar imaš?

BLAŽIN: Ne, nič te ne svarim, samo povem, da se to dogaja. Da to ni nujno hec.

DOROTEJA: Saj ne mislim, da je hec, lepo te prosim.

BLAŽIN: Seveda ne.

DOROTEJA: Poleg tega ... Mi smo vseeno malo bolj relevantni kot neki gledališki oddelek, se ti ne zdi?

BLAŽIN: Kako to misliš?

DOROTEJA: Da smo bolj pomembni, da delamo konkretne stvari, da se ukvarjamo z ljudmi zares, ne samo tako, da nekaj uprizarjamo?

BLAŽIN: Uf, ne vem. Jaz rad hodim v gledališče.

DOROTEJA: A res? Kam pa?

BLAŽIN: Ja, tukaj v mestu, v narodno, pa v mestno tudi kdaj grem.

DOROTEJA: Jaz pa že dolgo nisem bila, če že, grem gledat kaj bolj sodobnega.

BLAŽIN: Jaz rad stvari premislim s pomočjo gledališča.

DOROTEJA: Vidiš, mene bi mogoče bolj zanimal *community theatre* kot pa te klasične zadeve.

BLAŽIN (*se nasmehne*): Saj ti se greš ene vrste skupnostno gledališče, a ni tako? S študenti?

DOROTEJA: Jaz temu ne bi rekla gledališče. (*Razmišlja, kako stvari postaviti na pravo mesto, kako Blažinu dopovedati, kaj je danes pomembno in kaj je*

preživeto.) Jaz ne igram. Mi predavamo pomembne stvari, mi učimo študente odgovornosti, prave demokracije, če je ta sploh možna.

BLAŽIN: Opa, dvom!

DOROTEJA: Normalno, da dvomim, kdo pa ne.

BLAŽIN: Jaz ne dvomim, jaz vem, da demokracija ni demokracija in da ni možna v pravem pomenu besede.

DOROTEJA (*ga nejeverno gleda*): Ne vem, če ti verjamem.

BLAŽIN: Mlada idealistka.

DOROTEJA: Joj, ne s tem, to je tako ... Ponižujoče.

BLAŽIN: Lepo te prosim.

DOROTEJA: No, najmanj preveč pokroviteljsko je. Jaz, veliki oče, vem za tvojo naivnost, a te bom zaščitil pred resničnim svetom.

BLAŽIN: In sem te, a te nisem?

DOROTEJA: Kaj si me?

BLAŽIN: Zaščitil pred dekanjo. Pred tem, da izgubiš službo.

DOROTEJA: Ah, daj no, kdo bi izgubil službo. Neumnost, to so brezvezne manipulacije, da bi spet nasedli. In se prodali zastonj. Večji vpis na družboslovne in humanistične smeri v zadnjih letih je odgovor na potrebe industrije. In tudi sodobnega sveta nasploh, več študentk rabimo, ne manj. Močno gospodarstvo potrebuje dobre tržnike in direktorice, ki razumejo družbo.

BLAŽIN (*jo gleda in potem pomaha za račun*): Bom jaz plačal. Pusti, prosim, bom jaz plačal.

Doroteja pusti, da plača.

4. prizor

Še vedno isti dan – po izredni seji. Ivona je raztresena. Po seji je slabe volje. Po eni strani se je počutila, kot da jo napadajo, po drugi je jezna na Dorotejo, za katero je prepričana – ve?! –, da je sprožila študentske proteste. Mogoče ni samo jezna, globoko razočarana je in še več. Poleg tega sta s Teom zadnje dni nekam čudno molčeča.

Spet, če bi bil to film ali nanizanka, bi Teodor, ki ga vsi kličejo Teo, že kuhal, ko ona pride domov. Ali pa bi sedel za mizo, bral časopis ali tablico in skočil k pultu v trenutku, ko bi Ivona stopila skozi vrata. Ker pa hočemo biti v gledališču ekonomični, bomo začeli kar z dialogom, lahko pa za ogrevanje v prizor dodamo pozdravljanje ipd.

TEODOR: Delam večerjo, če si ful lačna, lahko olupiš krompir, da bo hitreje.

Ivona si čez obleko s seje nadene predpasnik, Teodor je oblečen v domača oblačila. Ivona začne lupiti krompir.

V filmu ali v mediatiziranih uprizoritvah, kjer so možni bližnji kadri, bi atmosfero lahko gradili s tem, kako Ivona išče, prime, gleda nož ali lupilec krompirja z mislimi na to, kako ostri predmeti so to. Ali še prej s tem, kako obleče predpasnik.

TEODOR: No. Čakam.

IVONA: Čakaš na maj?

TEODOR: To tudi, ja. (*Ivona še ne spregovori.*) Kako je bilo na seji? Je bilo zaradi študentov ali zaradi česa drugega?

IVONA: Ja, zaradi njih.

TEODOR: In?

IVONA: Ah, ne vem.

Teodor jo gleda, a ne reče nič. Zna biti tiho, kadar oceni, da je to boljše za zgodbo. Poleg tega mora tudi sam nekaj povedati Ivoni, a bi rad, da ona zaključi.

IVONA: Na neki način pričakovano, po drugi strani pa ... Pričakovano je bila dekanja jezna, ampak je to kar dobro skrivala.

TEODOR: Skrivala je jezo?

IVONA: Govorila je o tem, da je nedopustno, v smislu, jaz, šefica, govorim vam, odraslim, ki se obnašate kot otroci, da vas spomnim, kaj je prav in kaj ne.

TEODOR: Kaj da je nedopustno?

IVONA: V glavnem je hotela izvedeti, kdo je to sprožil. Kateri profesor.

TEODOR: In kdo od vas je to sprožil?

IVONA (*ne more in noče skrivati jeze*): A je res to najbolj važno?!

TEODOR: Povej mi torej kaj, o čemer mediji niso poročali.

IVONA: Mediji, mediji. A misliš, da ne bi zapisali, če bi vedeli?

TEODOR: Absolutno bi zapisali, če bi vedeli. Vsaj jaz bi, če bi pisal kaj takega. So pa tudi izbrali drugo zgodbo, a niso? Da so študenti nezadovoljni z vašo fakulteto. Kar je pa itak vedno res. Vsaj v naši deželi.

IVONA: Vsi nezadovoljni z vsem.

TEODOR: To smo mi. (*Temu sledi krajša tišina.*)

IVONA: Takoj po seji smo imeli s študenti seminar. Sem jih hotela kaj vprašat o tem, pa nisem zmogla. In nekajkrat bi lahko kaj rekli na to temo, v okviru seminarja, pa niso. Pri meni, zgleda, je vse v najlepšem redu. Dobra predstavitev, dobra debata, solidna prisotnost ... Visoko nad običajnim povprečjem nezadovoljstva.

TEODOR: No, pa saj pri tebi ne jamrajo.

IVONA: Ne, res ne.

TEODOR: Ti jih imaš rada, svoje študentke in študente. (*Ivona se na to samo nasmehne.*) No, in – kaj je rekla dekanja? Je izvedela, kdo je ... sprožilec?

IVONA: Je in ni.

TEODOR: No, to pa je zanimivo.

IVONA: Midva se o tem še nisva pogovarjala, a ne?

TEODOR: Ne, nič mi nisi povedala. To je začel nekdo od zgoraj, ne? Sem nekako razbral.

IVONA: Nisem hotela motiti tvoje novinarske budnosti.

TEODOR: Jaz znam ločiti službo od zasebnosti, to bi lahko že vedela. (*Tudi on postaja rahlo jezen.*)

IVONA: Vseeno. Prav je, da ne drezaš v to.

TEODOR: Saj nisem, a sem?

IVONA: Nisi.

TEODOR: No, vidiš. Kaj me potem napadaš?

IVONA: Ne napadam te.

Tokrat molči Teodor. Ve, da sta na spolzkih tleh. Ni treba, da prepir uniči večerjo. Danes je vendar izbral jed, ki mu je zelo všeč. Poleg tega ji mora nekaj povedati.

IVONA: Še zdaj ne vem, če ti lahko povem. Ampak najbrž ti lahko.

TEODOR: Seveda mi lahko. Ne bom poročal o tem, niti pisal, niti nič. To je tvoj svet. Profesionalna etika. Vklapljeno.

IVONA: Kako je smešna dekanja, ko uporablja to polvikanje. (*Igra dekanjo.*) Ste vi, dr. Kovač, našuntala študente ...

TEODOR: Luna jih je?

IVONA (*ne odgovori takoj*): Uradno ne.

TEODOR: Kako uradno, a nisi rekla, da tu ni nič uradno?

IVONA (*vzdihne, tesnoba spet dobiva svoje mesto*): A je že kuhano?

TEODOR (*jo pogleda, češ, a si lahko manj očitna, ne menjaj teme*): Lahko poskusiš.

IVONA: Dobro je.

Začne pripravljati krožnika, Teodor spet vklopi svojo potrpežljivo pozicijo.

IVONA: Samo ene vilice so, a lahko, prosim, pomiješ še ene?

Teodor bi spet rad nekaj rekel, ampak ne bo se odzval, jasno mu je, da kasira za nekaj, kar ni njegovo. V tišini pomije vilice in še kaj zraven. Ivona se usede za mizo in čaka, njena nasršenost narašča. Teodor prinese na mizo še solato.

TEODOR: Kdo je torej sprožil proteste?

IVONA: Te zanima kot novinarja ali ...?

TEODOR: Pa dobro, če nočeš povedat, ni treba. Sicer ne vem, v čem je problem, ampak ok. (*Kratka tišina.*) Bom pa jaz nekaj povedal.

IVONA (*jé in čaka in potem izusti*): Aja, dober tek.

TEODOR: Hvala enako. (*Jesta.*)

IVONA: Dobro je.

Tukaj je morda na mestu še kakšna replika o hrani, kuhanju, zdravi prehrani itd.

TEODOR: Odločil sem se, da grem v Gvatemalo. Službeno. Vsaj za mesec.

IVONA: Res? Kaj se pa dogaja tam?

TEODOR: Kaos zaradi vulkana. Humanitarna kriza. Ljudje izginjajo. Pomoč s celega sveta. Lahko bom pisal za naše in za tuje medije.

IVONA: Uau. A greš sam?

TEODOR: Ne, ena mednarodna ekipa se dela.

IVONA: Kdaj pa greš?

TEODOR: Čim prej.

IVONA: Uau. Čim prej. A ti si edini iz Slovenije?

TEODOR: Ne, še ena kolegica.

IVONA: Samo vidva?

TEODOR: Pa dva Avstrijca, en Italijan, pa neki Hrvati se tudi javljajo ... Mislím, da nas bo okrog sedem.

IVONA: Čakaj, kdaj točno?

TEODOR: Najbrž prej kot v enem tednu.

IVONA: A kar samo me boš pustil?

TEODOR: Saj ne bo prvič, a bo?

IVONA: A zato si danes skuhal ... Jaz sem pa mislila, da si me hotel potolažit zaradi seje.

TEODOR: Ah, daj no ... Tudi v moji službi ni rožnato.

IVONA: Ampak zdaj bo akcija, a ne? Kdo si rekel, gre s tabo iz Slovenije?

TEODOR: Dvomim, da jo poznaš. Maja Roškar, občasno piše za Sobotno prilogo, predvsem pa za tuje medije.

IVONA: Ne poznam je.

Jesta v tišini.

IVONA: A boš imel kako poslovilko?

TEODOR: Poslovilko?

IVONA: Rekel si, da greš najmanj za en mesec. Ej, za najino obletnico te ne bo doma!

TEODOR: Nisem mislil imet poslovilke. In sori za obletnico.

IVONA: A nisva rekla, da se po sedmih letih lahko začneva pogovarjat o otrocih?

TEODOR: Hja. Se bova, ko pridem nazaj. Upam, da boš lahko počakala.

IVONA: Haha, jaz, da bom "lahko počakala". Da ne boš ti preveč aktiven vmes.

TEODOR (*si odpre pivo*): Zvestoba do groba.

IVONA: Umreti ti tudi ni treba tam, mimogrede. A je še kako drugo pivo, tole mi ni všeč.

5. prizor

Doroteja in Ivona se dobita na običajnem jutranjem ritualu naslednji dan, v bistroju, ki ima med drugim najboljši sladoled v mestu. In morda je za atmosfero prizora natančneje zapisati, da se dobita Luna in Iva. Prijateljici sta, njuni uradni imeni sta za druge priložnosti. Ampak dramski tekst poskuša ostati objektivni in bo obdržal imeni, ki sta ju dobili ob umetniškem spočetju.

DOROTEJA: A je kak okus, ki ga jaz še nisem poskusila?

NATAKARICA: Težko. Vi ste res probali že skoraj vse ... (Se spogledata in nasmehmeta druga drugi.) Pa zdaj ni več toliko izbire. Kmalu bodo samo še osnovni okusi.

DOROTEJA: Potem bom pa ... špinačo z borovnico in mango z baziliko. Iva, kaj boš ti?

IVONA: Kavov.

DOROTEJA: In en dvojni *espresso*.

NATAKARICA: Prinesem.

Doroteja se gre usest. Vem, lepše bi bilo: se usede.

IVONA: A že kar takole navsezgodaj sladoled? A ni minus zunaj?

Pretirava. Zunaj je topla jesen, jutra so pač mrzla.

DOROTEJA: Minus je v moji glavi, rabim nekaj sladkega, dobrega. Slabo sem spala.

Ivona zamomlja nekaj nedoločenega. Natakarica prinese kavov in Doroteja naroči še eno kavov zase.

DOROTEJA: Pa ti, nekaj nisi OK?

Ivona koleba med dvema temama. Po eni strani jo muči, zakaj Doroteja enostavno ni povedala dekanji. Po drugi strani ima slab občutek glede Tea. Katero temo naj izbere? Kaj je pomembnejše? Deliti o Teu ali nekaj, za kar Iva čuti, da se je vrnilo mednju?

IVONA: Teo odhaja.

DOROTEJA: Kaj?

IVONA: Raziskovalno novinarstvo v tujini se gre ...

DOROTEJA: Uf, za trenutek sem mislila ...

IVONA: Kaj?

DOROTEJA: Da gresta narazen.

IVONA: Narazen? Zakaj bi šla narazen?

DOROTEJA: Ne, samo tako se je slišalo.

Ivona ne reče nič. Preveč se ji dogaja, da bi lahko nadaljevala pogovor. Pogleda Dorotejo.

DOROTEJA: Kam pa gre?

IVONA: V Gvatemalo.

DOROTEJA: Zaradi potresa?

IVONA: Ja.

DOROTEJA: A gre že zdaj?

IVONA: Baje da čim prej.

DOROTEJA: Kdaj se je pa odločil?

IVONA: Najbrž zdaj. A misliš, da je predvidel potres?

Se smejeta, čeravno je Ivonin nasmeh bolj grenak. Lahko pade še kakšna šala, še kak medmet, še kak vmesni stavek.

DOROTEJA: Mogoče je pa že prej sanjal, da bi kam šel ali pa pisal o čem takem.

IVONA: Ja, saj je bil dosti v tujini, na takih žariščih, preden sva se preselila sem, pa še prej, ko še nisva bila skupaj.

DOROTEJA: A, zanimivo, nisem vedela.

IVONA: Bo pa to prvič po petih letih. *(Kratka tišina.)* In ne gre sam, gre z eno kolegico, ki je ne poznam.

DOROTEJA: Opa!

IVONA: Ma ne, saj me ne skrbi. Ena večja mednarodna ekipa se dela.

No, natančneje bi bilo reči: "Vem, da me ne sme skrbet." Ampak Ivono vseeno malček grize, čeravno je ona sodobna emancipiranka, ki si ne lasti partnerja in si ne dovoli ljubosumja. Ona njemu zaupa. Ona mora njemu zaupati. Vsaj toliko kot sebi.

DOROTEJA: Kaj te pa potem skrbi?

IVONA: Samo en tak čuden filing. Težek dan je bil včeraj, najprej seja, potem vaje, pa potem najina večerja, ki je mogoče bila celo poslovilna, pa zvečer sva potem kar sedela in gledala neko serijo, brezveze.

Kratka tišina.

DOROTEJA: Mene je Blažin povabil na kavo.

IVONA: In?

DOROTEJA: Nekaj je bil ... Ne vem ...

Doroteji tole ni prijetno. Saj hoče povedati, ampak ta seja tudi nje ni ravno osrečila.

IVONA: A kaj hoče od tebe? A ima kakšna pričakovanja?

DOROTEJA: Ne, ni to. Ampak mi gre vseeno na živce.

Spet molčita.

IVONA: Luna, zakaj nisi povedala na seji?

DOROTEJA: Povedala česa?

IVONA: Dobro veš česa. (*Kratka tišina, v kateri se Ivona bori s svojo naraščajočo jezo.*) Da si ti govorila s študentkami, študenti. Da je bila to tvoja ideja.

Kratka tišina.

DOROTEJA: Ne vem čisto dobro.

IVONA: Ne veš česa?

DOROTEJA: Konec koncev me ni bilo zraven, ko so to pripravljali. In to se mi zdi kar pogumno. Ne bi si hotela lastit zaslug za nekaj, kar ni moje.

IVONA: Kar dobra racionalizacija, moram priznat.

DOROTEJA: Kaj misliš s tem?

IVONA: Akcija mogoče ni bila tvoja, ampak si jo pa nedvomno sprožila ti.

To mi je všeč. Študentski punt, ampak sproži ga ipak profesorica. Današnja generacija je res brezupna.

DOROTEJA: A ti nisi pa nič s tvojimi govorila?

IVONA: Ne, nisem. (*Spet tišina.*) So pa med sabo govorili o tem, se mi zdi.

DOROTEJA: Kje?

IVONA: Na seminarju. O financiranju zasebnih fakultet je bilo govora, pa je ena navrgla, da itak vsi, ki študirajo tu, prihajajo iz dovolj premožnih družin.

DOROTEJA: Dovolj premožnih družin?

IVONA: Točno tako je rekla. Da si je treba pač postaviti prioritete, da znanje je vrednota in je vanjo treba investirati že z zgodaj.

DOROTEJA: Joj, kakšen bulšit.

IVONA: To je tista, ki se z minijem vozi na faks in parkira v najdražji garaži v mestu ...

DOROTEJA: Dobro, da ni ona dala kake izjave za medije. (*Kratka tišina.*) Dobro so to naredile te punce, a ne? To z grafiti in potem izjavami.

IVONA: Napisi uradno sicer niso del njihove akcije. Sicer pa ja, dobra je ta, kako ji je ime, Eva?

DOROTEJA: Ja.

IVONA: Luštna ful, inteligentna, ravno prav provokativna ...

DOROTEJA: A ne?

IVONA: A si imela kaj z njo?

DOROTEJA: Prosim?!

IVONA: Zgleda malo tvoja šola.

DOROTEJA: Ne vem, a naj bom najprej užaljena ali naj vzamem to kot kompliment. (*Se pogledata in zasmejeta.*) Prvič, nič nimam s študentkami ali študenti, nikoli. Absolutno ne. Ne, da ne bi hotela ...

IVONA: Razen flirtanja.

DOROTEJA: *Not true!* Kdaj flirtam?! Ne zezam se. Prisežem, takoj ko je flirt v igri, je konec. Tega se jaz ne grem.

IVONA: Okej, okej. Drugič?

DOROTEJA: Drugič, drugič? Aha, to, da je moja šola. To je kompliment, ta Eva res obeta. Lahko ti je žal, ker je ne učiš.

IVONA: Še vedno me lahko drugo leto izbere. Predvidevam, da delaš reklamo.

DOROTEJA: Delam.

IVONA: Če bomo drugo leto še obstajali.

DOROTEJA: Zdaj me še ti hočeš prepričati, da je ta grožnja realna.

Zvoni telefon, kaj pa drugega.

IVONA: Teo kliče.

DOROTEJA: Vidva se kar zmenita, jaz grem na wc.

Ko gre na wc, se ustavi, poklepeta in poflirta z natakario.

Teodor po telefonu pove, da odhaja danes zvečer. Ker ima zjutraj let iz Nemčije in potem naprej v Mehiko in Gvatemalo. Preverja, če bo Iva doma.

Kdaj gre?

Ob osmih.

Predavanja ima do pol sedmih.

Se dobita za kosilo?

Ne ve, če bo lahko, nekaj mora še urediti glede zavarovanja in dokumentov.

Kdaj bo pakiral?

Zdaj gre spakirat.

Iva je lahko doma med drugo in četrto.

Bo poskusil bit doma, sicer se pa vidita po njenih predavanjih.

OK.

OK.

Doroteja se vrne.

IVONA: Teo gre danes, danes zvečer.

DOROTEJA: Kaj, a res? A nisi ravnokar izvedela, da bo šel?

IVONA: Sem.

DOROTEJA: Svašta.

IVONA: A greva delat?

6. prizor

V dekanjini pisarni, izbiro slike na steni puščam uprizoritvi, po duhu je sorodna tisti iz prvega prizora, iz sejne sobe. Blažin sedi in ima v roki osrednji dnevni časopis. Dekanja vstopi v svojo pisarno.

BLAŽIN: Če je to uravnoteženo poročanje, potem sem jaz Karl Marx osebno. Včeraj kratka zabeležka stanja pri nas z eno abotno fotografijo fakultete, danes pa tri strani intervjuja in velika slika “bodočega rektorja prve nekatoliške zasebne univerze pri nas, ki se hlabro poimenuje po Ivanu Cankarju”. A ste to prebrali?

DEKANJA: Sem. Po kom bi jo vi poimenovali, kolega?

BLAŽIN: Kolega, prosim vas ...

DEKANJA: Res me zanima. Univerza ...

BLAŽIN: V teh časih se spodobi zgolj po kakem uspešnem podjetniku.

DEKANJA: Ali podjetnici.

BLAŽIN: Seveda, ali podjetnici. Taki, ki je delovala pred prvo svetovno vojno, da ne bi bila preveč politično zapacana.

DEKANJA: V naši zgodovini ni nihče več čist. Mogoče kakšni umetniki ...

BLAŽIN: Brez družbene moči. Kaj bi rekel Ivan Cankar na to, da se prva deklarirana neoliberalna univerza imenuje po njem? Zakaj ga (*pokaže na intervju v časopisu*) tega niso vprašali? To ni noben intervju, to je ena sama prozorna reklama, navaden PR. (*Izdihne.*) Se opravičujem za ta izbruh.

DEKANJA: Še vedno sem jezna na vas, Blažin. Ta študentska jajca. Saj vidite, kaj sproducirajo. V zahvalo za promocijo boste na UIC gotovo prvi dobili častni doktorat.

BLAŽIN: Ja. Mogoče lahko zaprosim za mesto družboslovnega dekana. *(Nadaljuje po tem, ko prebere odziv z dekanjinega obraza.)* Točno, ne bo šlo, to mesto je že zasedeno. Kaj pa mi potem še ostane?

DEKANJA: Prodekan za študentske zadeve?

Ozračje se sprosti. Vse bo še v redu. Saj se zabavamo. Blažin lahko izjavi tudi kak medmet ali kaj takega kot "jezus marija pomagaj".

BLAŽIN: Meni je tukaj dobro, Meta. Ne želim na novo fakulteto.

DEKANJA: Blažin, kdaj boste došli, da to ne bo stvar vaše izbire?

BLAŽIN: Kdaj boste vi došli, da se je treba za pomembne stvari boriti? *(Krajša tišina.)* Na zasebnih fakultetah bodo humanistiko in družboslovje študirali samo še bogatuni. In koliko od njih bo zares, ne vem, reševalo revščino, dejansko in mentalno, če se lahko tega ubranijo z enim klikom na svojih telefonih? Meta, koliko od njih se je pripravljeno odpovedati svojim privilegijem, vsemu, čemur se njihovi starši niso hoteli?

DEKANJA: Kaj pa vaši privilegiji, Blažin?

Krajši premor pred nepričakovanim napadom.

DEKANJA: Glejte, zadeva je v resnici preprosta. Profesor Blažin, prosim, da skupaj s študenti odstranite te parole s fakultete, in to še danes. Ostale akcije me ne zanimajo, ampak kar je na fasadi fakultete, naj gre. Bodite koristni! *(Mogoče temu sledi še en premor.)*

BLAŽIN: Saj niste resni. Za to imamo čistilke.

DEKANJA: Čistilke?! Zadnjih trinajst let imamo zunanji čistilni servis, kolega, in tega oni ne delajo. Zato moramo najeti druge servise. Nočete vedeti, koliko to stane.

BLAŽIN: A hočete reči, da ste me v resnici poklicali, da spucamo zidove, namesto da imamo predavanja?

DEKANJA: Lahko v času terenskih vaj. Na urniku se vam začnejo čez uro in pol, sem pogledala. Naj humanisti usvojijo praktična znanja. Za odstranjevanje lepil se morda lahko povežete s kemijskim oddelkom čez cesto.

BLAŽIN: Ljubko. Že razmišljate kot dr. Studen, kajne? Čisto sta za skupaj. Mimogrede, jaz poučujem samo družboslovce.

DEKANJA: Kakor hočete, Blažin. Račun za odstranitev boste sicer poravnali vi. Pričakujem, da bo nekje med 300 in 400 evri. Nazadnje so nam za tiste homofobne svinjarije zaračunali skoraj 1000 evrov. (*Krajša tišina, da to lahko odzvanja. 1000 evrov!*) Vi se odločite.

BLAŽIN: Meta ...

DEKANJA: Mislim čisto resno. Zato sem vas danes poklicala. Javno ste priznali, da ste sprovedli to akcijo. Vsako dejanje ima svoj račun. (*Od zunaj se sliši trkanje.*) Ja, sekundo, ravno sva končala. Časa imate do jutri. Na svidenje.

7. prizor

Ta prizor ima lahko daljši nebesedni uvod. Zidovi, plakati, barve, fakulteta, študentje, moški itd. V filmu bi bila to priložnost za režijo in scenografijo, mogoče tudi glasbo, da si dajo duška. Blažin stoji skupaj s starejšim kolegom pred fakulteto, ob strani pa tudi študentje kemije, predvsem moškega spola. Daje izjavo za kamero, za njim kolega s študenti pripravlja razredčilo. Se bojim, da bi v gledališču vse odvečne osebe črtali iz prizora, zato so zgolj v didaskaliji.

BLAŽIN: Fakulteta za praktično humanistiko in družboslovje ima jasno politiko nedotakljivosti. Zato bomo danes skrunjene fasade sanirali. Moja današnja poteza ne pomeni, da se ne strinjam s sporočilom, ki ga nosijo zidovi. Prav nasprotno, izražene zahteve podpiram tudi sam. Vseeno bom ugodil zahtevam dekanje po odstranitvi teh plakatov in popisov. Če bi za to delo najeli zunanjega izvajalca, bi trošili denar, ki ga krvavo potrebujemo za razvoj humanističnih in družboslovnih misli. S kolegom s kemijskega inštituta sva se odločila za to poskrbeti skupaj in takoj. Sožitje naravoslovja in družboslovja tukaj in zdaj. Poleg tega se bom osebno zavzel za čim-prejšnje izpolnjevanje teh zahtev in še naprej podpiral kvalitetno šolstvo v naši državi.

Ivona in Doroteja stojita ob strani, lahko se približata tudi sredi izjave; ne moreta verjeti svojim očem. Izjave ne slišita.

IVONA: No, to pa je nadaljevanje.

DOROTEJA: Noro. Pa to ni mogoče. Kdo je tisti tip? In neki študenti zraven?

IVONA: To je ta njegov frend. Saj je večkrat z njim na raznih druženjih, a se ga ne spomniš z lanske letoletne zabave? Ko je trosil neke šale o kebabih?

DOROTEJA: Najbrž me ni bilo zraven. Kaj si bodo mislile študentke, ko bodo to videle? In komu to daje izjavo, študentski televiziji?

IVONA: A misliš, da mu je to dekanja naročila?

DOROTEJA: Dvomim. Po mojem si je zmisлил nov štos.

IVONA: A greva bliže?

DOROTEJA: Raje čim prej stran.

Pride Eva. Čeprav se je morda zdelo, da je ne potrebujemo zares na prizorišču, je konec koncev fino, da ima tekst vlogo za mlajšo igralko.

EVA: Dober dan. A gledate novi performans profesorja Blažina?

DOROTEJA: Aaaa, to so te njegove afinitete do teatra! Malo sem vseeno ... presenečena.

IVONA: *Site-specific performans* je to, a ne, kako to pri nas prevajamo?

EVA: Ambientalno gledališče, krajevno določeno gledališče, gledališče na lokaciji.

IVONA: Res?

Profesorici sta kar impresionirani. Doroteja se razigra.

DOROTEJA: Gledamo torej ambientalni dogodek v organizaciji Fakultete za praktično humanistiko in družboslovje in Fakultete za kemijsko tehnologijo. Prezema morda tudi naš študentski odbor koprodukcijsko vlogo pri tem, kar se tu uprizarja?

EVA: Niti slučajno.

DOROTEJA: Mogoče gre pa zgolj za estetsko kritiko.

EVA: Prosim?

DOROTEJA: Profesorju Blažinu preprosto niso všeč, no, te ... poslikave. Povezal se bo z oddelkom za dizajn in našo dekanjo, kakopak, in naročili bodo nove slogane in plakate, večje, s katerimi bomo državo opomnili, katere so njene dolžnosti do visokošolskega polja.

Eva gleda in najprej ne razume, šokirana je, hoče vprašati, a vi to resno, odpre usta, iz njih ne pride nič, zapre jih, hoče nekaj reči ...

IVONA (*Doroteji*): Greva zdaj.

DOROTEJA: Se vidimo kasneje, kolegica.

Se poslovijo. Ivona in Doroteja naredita par korakov v tišini.

IVONA: A si prepričana, da to ni bilo flirtanje?

DOROTEJA: Odjebi, draga.

8. prizor

Recimo, da je to nov prizor. Potem ko se protagonistki odpravljata vsaka v svojo smer. Oziroma bi že šli vsaka po svoje, če bi bil to film. Potem bi Studen prišel, recimo, po stopnicah in bi gledal, kako se poslavljata, nato bi nagovoril Dorotejo. Ker pa moramo biti v gledališču ekonomični, ju nagovori, ko se še poslavljata.

STUDEN: Dr. Doroteja Luna Kovač?

Čisto zares uporabi obe imeni in jo titulira.

DOROTEJA: Ja?

STUDEN: Jaz sem Peter Studen, podjetnik ...

IVONA: In bodoči rektor Univerze Ivana Cankarja.

STUDEN: Res je. In vi ste dr. Ivona Kalisch. Pravzaprav bi rad govoril z obema.

DOROTEJA: Meni se v bistvu mudi, govorilne ure imam.

Dorotejin izgovor rahlo zleti mimo, ker se takrat Studen in Ivona rokujeta, Ivona izusti: "Me veseli."

STUDEN: Veste, dr. Kovač, poznal sem vašega očeta. Kako je kaj on? Ste kaj v stiku z njim?

Hm, to je čudno vprašanje. Čudno neposredno in čudno intimno.

Doroteja preigra zadrego, Ivona pa jo opazuje z neskritim začudenjem. Sprašuje se, kolikokrat v njenem poznanstvu sta govorili o njenem očetu. Enkrat, dvakrat?

DOROTEJA: Ne, nisem. Vsaj kakih petnajst let.

STUDEN: Izjemen človek. Kakšne ideje za tisti čas. Pravi izumitelj je bil. Škoda, da ni ostal pri nas.

Ivona je vse bolj frapirana, pa tudi Studen zasluti, da to ne gre v zeleno smer.

STUDEN: No, se opravičujem, tole, hm, tole je bil malo čuden uvod. Vaju smem povabiti na kratko kavo?

DOROTEJA: Kot rečeno, jaz res ne morem, čez deset minut se mi začnejo obveznosti.

STUDEN: Kaj pa naslednji teden, v torek ob dveh, čez cesto, v lokalu pri kemikih?

IVONA: Čemu pa je namenjena ta kava, dr. Studen?

STUDEN: Recimo temu odpiranje novim akademskim izzivom. Če vam je prav, vas bom danes popoldne še uradno povabil po e-mailu.

Doroteja pokima, Ivona reče "seveda", sežejo si v roke. Studen gre, protagonistki se gledata, gleda ju tudi Eva, od daleč. Mimo pride Blažin v delovnem kombinezonu, Studen ustavi tudi njega.

IVONA: Kaj je bilo pa to? (*Doroteja kar ne spregovori.*) To je bila teroristična zaseda, nič drugega.

Doroteja molči, potem vidi Evo, ki jo gleda, pa Blažina in Studna in reče, da res mora iti, da se slišita, in Ivona reče ja, se slišita.

9. prizor

Minila sta kakšna dva meseca. Od začetka semestra se približujemo novoletnim praznikom. Teodor se javi po e-liniji. Drugi del se tako začne s posnetkom. Seveda, lahko se tudi to uprizarja v živo. Da ne bo igralec imel zgolj prizora v prvem delu. Posnetek je lahko zgolj zvočen ali s sliko.

TEODOR: Iva, vem, da je to strahopetno. Totalno. Ampak ne gre drugače. *(Tišina. Ta govor ima veliko tišin, morda kakšno več od zapisanih.)* Že nekaj časa ti hočem povedat v živo, ampak pač ne gre. Zato ti bom takole. Danes grem na teren, kjer najbrž ne bo mogoče takole komunicirat. Za koliko časa, ne ve nihče. *(Tišina.)* Saj ne bo posebej nevarno, le ne vemo, koliko bo elektrike in ostalih bazičnih zadev. *(Tišina.)* Iva, tukaj mi je vseč. Bolj kot doma. *(Tišina, daljša.)* In nekaj se mi je zgodilo. Se mi dogaja. *(Tišina.)* Iva, zaljubljen sem se. Oba sva se ... zaljubila. Tukaj sva skupaj. Z Majo, edino Slovenko tu. To se mi zdi prav, oba ... Oba tako čutiva. *(Tišina.)* Oprosti, Iva. *(Tišina.)* Mislil, da je to konec najine zveze.

Hotel sem ti povedat zdaj. Ko se dogaja. Ker mogoče ne bom prišel domov. No, ne tako kmalu. Nima me smisla čakati. *(Tišina.)* Saj vem, da je strahopetno. Saj se bova pogovorila v živo. Ampak hotel sem, da veš, hotel sem to dat ven iz sebe. *(Tišina.)* Žal mi je, da se je tako končalo. Ampak jaz moram naprej. Midva, ti in jaz, sva se ustavila. Tudi ti moraš naprej. Ne vem, kam, ampak z mano, kot da si se zaciklala. Tudi ti moraš naprej. *(Tišina.)*

Saj se bom še javil, ko bom nazaj na stabilnem, ok? *(Tišina.)* Adijo, Iva.

Ivona to posluša in gleda nekam daleč. Ne joka. Njena reakcija je "blef". Fight-flight-freeze. Boj-beg-blef. Ona zmrzne. Šok je prevelik. Ne ve, kaj čuti. Sedi in gleda nekam daleč. Pogleda zaslon in pomisli, da bi poslušala še enkrat. Ne. Ni ji treba poslušati še enkrat. Sedi in spet gleda daleč stran. Potem počasi pusti jezi, da pride na plan. Vstane, gre, zaloputne z vrati in s stene pade slika. Ja, kot v prvem prizoru. Stara podoba na tleh. Začenja se nov krog.

10. prizor

Doroteja čaka pred dekanjino pisarno, slika iz prvega prizora je zdaj tukaj na steni, brska po telefonu in dobi sporočilo.

IVA

Jaz ne morem danes kave na faksu, a se lahko dobiva zvečer?

Končam ob sedmih, kje se dobiva?

IVA

Pri meni?

A me vabiš na večerjo?

IVA

Dvomim. Si bova kaj naročili.

Prav, prinesem alkohol, po mojem ga bova rabili.

IVA

Pa še kako ...

Pride dekanja.

DEKANJA: Dr. Kovač, kar naprej. (*Sledi pozdrav in ustrezne formalnosti, se usedeta.*) Eno pomembno temo bova danes obdelali, ampak vseeno. (*Kratka tišina.*) Povejte mi, kako teče učni proces, vaše raziskovalno delo?

DOROTEJA: Dobro. Presenetljivo po načrtih, sploh raziskovalno delo. Letos sem realizirala več od načrtovanega, posrečila se nam je ena zelo pomembna objava.

DEKANJA: Ja, sem videla, čestitam.

DOROTEJA: Hvala.

DEKANJA: Pa pedagoško delo?

DOROTEJA: Brez večjih posebnosti, bi rekla.

DEKANJA: Brez večjih posebnosti pomeni ...?

DOROTEJA: Ja, študentke hodijo redno, čeprav, kot vemo, urnik še vedno ni optimalen. Letos sem vzpostavila malo več skupinskega dela, ampak mislim, da so to tudi dobro sprejeli. No, nekateri se še lovijo ... Je pa tudi še prezgodaj za resno evalvacijo.

DEKANJA: Vi torej ne opazite nobenih težav?

DOROTEJA: Mislim, da ne. Zakaj?

DEKANJA (*po kratki tišini*): Prejeli smo en ugovor, no, pritožbo. Oziroma obtožbo.

DOROTEJA: OK. Kakšno? Kdo se je pritožil?

DEKANJA: Obtožbo o nadlegovanju.

DOROTEJA: Nadlegovanju? Kakšnem nadlegovanju?

DEKANJA: Spolnem nadlegovanju.

DOROTEJA: Prosim? Kaj, a pri mojih predmetih?

DEKANJA (*jo poskuša pozorno opazovati*): Ja.

DOROTEJA: Ampak ... A v času predavanj ali vaj? Tam sem večino časa zraven, to bi najbrž opazila. Poleg tega ...

DEKANJA: No, kar dajte, razmišljajte na glas, bo mogoče potem kaj bolj razumljivo.

DOROTEJA: Samo dva študenta sta zares prisotna, pa še ta dva ... No, hiperkorektna sta in dvomim ... Ne ... Dobra študenta sta, kolegice ju spoštujejo, res pa je, da so včasih stvari zelo nevidne ...

DEKANJA: Kdo bi si mislil, da boste ravno vi razmišljala tako heteronormativno.

DOROTEJA: Prosim? Kaj hočete reči?

DEKANJA: Da nista ničesar obtožena študenta moškega spola. (*Tišina.*) Ja, tako je, kolegica Kovač.

Tišina je zgovorna. Medtem ko dekanja išče način, kako pojasniti bistvo, gre skozi Dorotejino telo cel kup misli in sočasnih emocij. Ko ravno osredini svoje misli na to, kakšna je dinamika med njenimi študentkami, ko evalvira, kako sodelujejo med seboj, in ko razmišlja, koliko jih sploh pozna, zasliši dekanjin glas.

DEKANJA: Vas so obtožili. Vas. (*Kratka tišina, ker Dorotejin odziv zamuja, še enkrat pa nima smisla ponavljati istega.*) Profesorica Kovač, proti vam je podana prijava o spolnem nadlegovanju.

To pa Doroteja sliši. Ampak ne more verjeti, ne more sprocesirati tega, kar je slišala. Zato je kar tiho.

DEKANJA: Moram vam povedati še, da je, dokler zadeve ne raziščemo, prijava anonimna.

DOROTEJA: A sem prav slišala, gospa dekanja? (*Dekanja prikima.*) Obtožena sem, jaz sem obtožena spolnega nadlegovanja? In to s strani študentke?

DEKANJA: Res je.

DOROTEJA: Koliko obtožb spolnega nadlegovanja pa dobite, ne vem, na leto?

DEKANJA: Zanimivo vprašanje. V moji karieri je prvič, da je kdo od profesorjev na FPHD obtožen nadlegovanja, dr. Kovač, zame je to absolutno prvič. In ja, res ne bi pričakovala, da boste vi moj prvi primer.

DOROTEJA: To je noro! Kako se pa to sploh raziskuje? Kakšen je postopek?

DEKANJA: Postopek bomo vodili mi, to ni vaša skrb.

DOROTEJA: Kako se pa človek brani proti anonimnim obtožbam? A mi boste povedali, česa sem sploh obtožena? Mislim, spolno nadlegovanje, to je, pffff ...

DEKANJA: Ne. Danes vam še ne bom povedala nič več kot to. Prosim vas, da ta teden odpoveste predavanja za tretje letnike oziroma jim daste zadolžitve prek e-pošte. In ničesar ne smete raziskovati. Jutri vam sporočim,

kako naprej. (*Kratka tišina.*) Doktorica Kovač. Doroteja. Lahko, da gre za lažno prijavo. Ampak sama veste, da moramo vsako prijavo, vsako zlorabo moči, vzeti resno. Danes bom imenovala komisijo, ki bo to pregledala.

DOROTEJA: Komisijo? Še več ljudi bo izvedelo za to?

DEKANJA: Takšen je postopek. Žal mi je, resnično mi je žal, da se kaj takega dogaja.

11. prizor

Studen pride k dekanji, ko Doroteja odhaja. Njuno srečanje je kratko, na vratih, on pozdravi, nekaj želi reči, ampak Doroteja gre kar mimo. Najbrž ga itak ni prepoznala.

DEKANJA: Peter, kaj pa vi tukaj?

STUDEN: Dogovorjena sva bila, pred pol ure. Ker vas ni bilo in se ne javite, sem se odločil, da se kar oglasim tukaj. Da vidim, če je vse v redu.

DEKANJA: In to brez strahu, da bi to sprožilo kake nove govornice?

STUDEN: Meta, jaz hočem igrati z odprtimi kartami.

DEKANJA: Z odprtimi kartami boste na tej fakulteti zgolj sprožili odprte napade in podtaknjene bombe.

STUDEN: Ali v najboljšem primeru ignoranco.

DEKANJA: Peter, žal mi je, najin sestanek mi je popolnoma ušel iz spomina. Telefon imam na tiho že od zjutraj, tole z dr. Kovač je bilo pa res nujno.

STUDEN: Se mi je zdelo, ja. S čim ste jo pa mučili? Čisto bleda je bila. *(Po kratki tišini nadaljuje.)* Po mojem bi bilo boljše, če bi šli namesto tega na kavo z mano. Danes sem prišel z motorjem. Meta, vaša fakulteta nujno rabi večje parkirišče za kolesa in motorje. *(Ker dekanja ne komentira, nadaljuje.)* Mogoče imate pa prav in najino srečanje ni bilo tako nujno. Hotel sem vam reči, da sem zelo zadovoljen z vsebino, ki ste jo pripravili, in da nimam bistvenih pripomb. Vam bom kar po pošti poslal.

DEKANJA: No, vsaj nekaj.

STUDEN: Sem pa, hm, to sicer nima veze z vami, ampak, no, mogoče vas bo zanimalo.

Dekanja ga utrujeno gleda.

STUDEN: Izsledil sem Dorotejinega očeta. Ja. Ko sem jo jeseni spoznal pri vas, se mi je utrnila ta nora ideja, da bi ga bilo pametno poiskat. Lukas je bil genij. Že takrat. In res ni bilo treba daleč, no, malo iznajdljivosti že ... V glavnem, navezal sem stik z njim in načrtujemo sodelovanje. Profesionalno sodelovanje z UIC!

DEKANJA: Oprostite, kaj, od kod zdaj to? Peter, kdo pa je on? A ga pri nas sploh kdo pozna?

STUDEN: To, da ga pri nas nihče ne pozna, še nič ne pomeni. Tip je zvezda v Nemčiji in lahko je zelo dragocen tudi za nas. V resnici sem ga povabil tudi z mislijo, da bi domovini pokazal, kaj vse zmoremo Slovenci v svetu.

DEKANJA: Aha. A danes še kdo kaj da na to?

STUDEN: Eni damo veliko na pripadnost.

DEKANJA: In vendar začenjate z nule.

STUDEN: Meta! Kako to mislite!? Tudi slučajno ne začenjamo z ničle. Univerza Ivana Cankarja je nov začetek na starih temeljih. Novo poglavje, ki pa ničesar ne ruši.

DEKANJA: Mnogo mojih kolegov se z vami ne strinja.

STUDEN: Ne bova spet o tem.

DEKANJA: Prav. Ne bova. *(Kratka tišina.)*

STUDEN: Misлите, da bi Dorotejo Kovač lažje prepričali, da gre k nam, če ji povemo, da pride tudi njen oče?

DEKANJA: A tega še ne ve?

STUDEN: No, zdaj sva v procesu dogovarjanja, zadeve še niso finalizirane, poleg tega, kakor razumem, nimata prav veliko stikov ...

DEKANJA: Ne vem, Peter, kaj bi ji to pomenilo. Ima pa trenutno dovolj drugih skrbi, tako da mislim, da je ni pametno s tem seznanjat zdaj.

STUDEN: Kaj pa se dogaja?

DEKANJA: To so zdaj pa že moje službene zadeve, prosim, da me ne sprašujete o tem. Ampak ja. Mogoče bo pa hotela na novo univerzo.

STUDEN: Prav, Meta. No, upam, da ste vi vseeno dobili svojo kavo, jaz moram naprej. Pa srečno!

DEKANJA: Peter!

STUDEN: Ja?

DEKANJA: Čestitam. Še enkrat. Za uradno imenovanje. Prvi rektor Univerze Ivana Cankarja.

STUDEN: Hvala, kolegica. Boš videla, pardon, boste videli, Meta, kot bi mignil bodo akreditirani tudi naši družboslovni programi.

12. prizor

Doroteja pride k Ivoni, pozvoni, nihče ji ne odpre, se usede na tla in samo čaka. Če bi bil to film, bi bil morda to tudi primeren trenutek za bližnji posnetek obraza. Lahko, da seže po telefonu, a ne pokliče, predvsem čaka. Odloči se, da bo mirna in da pred prijateljico ne bo delala drame.

IVONA: Luna, oprosti, hej ... (*Se objameta.*) A že dolgo čakaš? A si me klicala?

DOROTEJA: Ne, ravno sem prišla.

IVONA: Sem skočila v trgovino, čisto nič nimam.

DOROTEJA: Uf, še dobro, ker sem jaz pozabila it po alkohol.

IVONA: No, s tem ne bo problema.

Odklepanje in vse to, kar pač počnemo, ko pridemo domov. Doroteja je očitno tu še kar domača, ve, kje so copati, kam obesi plašč ... Roko na srce, v gledališču bi najbrž vse to izpustili in začeli z naslednjo repliko, ko sta že v stanovanju.

IVONA: A si imela konzultacije?

DOROTEJA: Ja, trije čisto različni magisteriji, sama sebi ne morem verjet, kako je to mogoče. Vsakič je kaj, kar slišim prvič, in se sprašujem, od kod njim to. Blažin je zadnjič govoril o svojih študentkah, pa se mi zdi, da vsi isto delajo, to kar pač on predava.

IVONA: Ja, ker jim on samo to odobri za temo. In v bistvu ima prav, mi smo majhen oddelek, nimaš komu delegirat vsebin, s katerimi se nihče od nas ne ukvarja.

DOROTEJA: Ampak midve potem dobiva svašta.

IVONA: Ja. Pri čemer mi je še najmanjši problem to, da moram ful študirat. Res bi rada, da imajo vsaj približno izpisan neki problem, neko hipotezo,

ne pa, da oni nekaj bi, pa noben zares ne ve, kako je to uporabno, niti ne vejo, zakaj jih to zanima in kaj točno jih zanima ...

Bralec/-ka je morda opazil/-a, da ni natančno govora o vsebinah, ki jih poučujejo. To deloma puščam odprto. Lahko se kasneje pojavi za film, ki najbrž mora biti bolj natančen, v gledališču pa je čas bolj zgoščen in je to prostor za domišljijo in projekcije.

DOROTEJA: Ja, mogoče bi bilo treba nekatere predloge enostavno zavrnil že na začetku.

IVONA (*pripravlja hrano*): Sem mislila tortilje pripraviti, a ti je ok? Z dobrim domačim čilijem.

DOROTEJA: Ja, super. Kateri alkohol gre zraven?

IVONA: Ah, kar ti paše. Še neko pivo je v hladilniku, pa tudi kako vino lahko odpreš. Ali pa kaj močnejšega, led je v zamrzovalniku.

DOROTEJA (*odpira kredenco s pijačo*): Dunja! To bi za začetek.

IVONA (*se kar malo ustavi*): Sicer ne vem, od kod ali od kdaj jo imam ...

DOROTEJA: Domača je. Najbrž jo je Teo od kod prinesel. Kako pa je on?

IVONA (*spregovori po krajši tišini*): Zdaj gre v malo bolj odročne kraje, pa se nekaj časa ne bo javljal.

DOROTEJA: A te je strah?

IVONA: Ne vem ... (*Težko je to povedati svoji kolegici, prijateljici. Povedala, slišala se je s svojo drugo prijateljico prej, malo ji je lažje, a vseeno ...*) Čakaj, a lahko dam eno muziko gor? (*Si da opravlja še s tem.*) Strah ni glavna emocija v tem trenutku, se mi zdi.

DOROTEJA: Kaj pa je? (*Tišina.*) Iva, a je možno, da si ti v večjem sranju kot jaz?

IVONA: Kaj? Kaj se je pa tebi zgodilo?

DOROTEJA: Mislím, da si ti prva na vrsti.

IVONA: Ampak res zgledaš malo podrtá.

DOROTEJA: Najprej ti, a prav. Alkohola imava dovolj. Na zdravje. (*Trčíta.*)

IVONA: Čemu nazdravljava?

DOROTEJA: Dejstvu, da kar koli naju bo doletelo, naju ne bo zjebalo.

IVONA (*jo z zanimanjem pogleda, kletvice so redko del njunega besednjaka*): Če ti tako rečeš ... Ne bo. Na zdravje!

DOROTEJA: Dobra rakija. (*Tišína.*) Povej zdaj. Kaj je s Teom?

IVONA: Mogoče si pa kar sama poglej. Na, pa na slušalke se daj, prosim.

Ivona ji da slušalke, Doroteja si jih začudeno natakne in si pogleda.

DOROTEJA: O, fak. (*Vidno se odziva na videno oziroma poslušano, gleda Ivono, prevzame jo sočutje, žalost.*) O, Iva. (*Gre in jo objame, dolgo stojita tako.*) Žal mi je ... Fak ... A to ... A si kaj, ne vem, pričakovala?

IVONA: Ne, mislim, da nisem.

DOROTEJA: Kaj si mu odgovorila?

IVONA: Nič. To je od danes zjutraj. Saj je videl, da sem to dobila. Ne vem, kaj naj mu odgovorim. Pa najbrž je zdaj že šel in nima interneta. (*V tišini pripravlja večerjo.*)

DOROTEJA: A lahko kaj pomagam? A naj naribam sir?

IVONA: Ja, daj, prosim. (*Skupaj pripravljata.*) A veš, jaz ... Meni se to, da se človek zaljubi v koga drugega, ni zdel razlog, da greš z nekom narazen. Vem, butasto se sliši. Ampak midva sva se dobro razumela. Teo in jaz. V marsičem sva se strinjala. Recimo o tem, da najprej kariera in varnost, potem otroci. O politiki.

DOROTEJA: No, ni bil ravno feminist.

IVONA: To mogoče ne, ampak – v resnici je bil na dobri poti do tega. Ni bil šovinist, dokler ga ni kaj neposredno ogrožalo. Ženska samostojnost in vrednost sta mu bili samoumevni. (*Krajša tišina.*) Le malo težje se je odpovedal svojim moškim privilegijem.

DOROTEJA: Na primer temu, da je on hodil k svoji mami na kosilo, njegova sestra jo je pa pedenala? Pa da je službeno on vedno dobil več dela in bolj zanimive teme kot njegove kolegice?

IVONA: OK, to so male stvari, vsaj to, glede dela. Če bi delal manj, kot je, bi bil že hudo nesrečen. In njegova mama zna čisto dobro poskrbet zase.

DOROTEJA: Braniš ga.

IVONA: Ja. Ne vem, zakaj. (*Tišina.*)

DOROTEJA: Ampak to, o zaljubljenosti v drugega. A si to resno mislila?

IVONA: Ja, v bistvu sem.

Temu sledi tišina. Doroteja jo gleda, Ivona ji pogleda ne vrne, pripravlja večerjo, reže feferone. Doroteja se sprašuje, kaj je ravnokar slišala. Ji prijateljica hoče povedat, da se je ona zaljubila v drugega, pa je vseeno ostala z njim? Ali je bil Teo že zaljubljen drugam, pa sta vseeno ostala skupaj? Kaj se dogaja? Česa vse o Ivi ne ve? Res je, da med njima ni bilo vse idealno, ampak da bi se kaj večjega skrivalo od prej, tega ni pričakovala.

DOROTEJA: A misliš, da je to res, kar je rekel? Da je dokončno konec?

IVONA: Meni se je vedno zdelo, da sta dva skupaj zato, ker obadva to hočeta. Da imata pravico it stran, če nista za skupaj.

DOROTEJA: Ampak, a ni to ... V nasprotju ... No ja, saj te razumem. In se strinjam. Ampak, a tudi ti hočeš narazen?

IVONA: Ne vem, kaj hočem. Saj sva narazen. Vem, da ga ne bom prepričevala v nasprotno. Svoboden človek je. In jaz tudi.

DOROTEJA: A bova še enega? (*Natoči.*)

IVONA: Da se ga napijeva, se mi zdi v tem trenutku še najbolj zrela poteza. Mogoče še nisem dobro dojela. Tehnično: že več kot dva meseca ga ni tukaj, v bistvu sem se na to že navadila.

DOROTEJA: Ampak si se res, ni bilo videti, da bi ga ful pogrešala. (*Tišina.*) A sem narobe rekla, a ne? Oprosti.

IVONA: Ma ne, ni bilo narobe ...

DOROTEJA: Ja, bistvena razlika je, če si narazen samo začasno, fizično.

IVONA: Ja ...

DOROTEJA: Sedem let sta bila skupaj, a ne?

IVONA: Ja, kako si vedela?

DOROTEJA: Spomnim se, da si ga spoznala, ko sem jaz začnjala z Lidijo.

IVONA: Točno. Nje nisem zares spoznala. (*Krajša tišina.*) A jo pogrešaš?

DOROTEJA: Ne, prav nič. (*Se zasmjeta.*) Res ne. Ja, se spomnim nanjo, ampak zdaj, ko jo vidim srečno v heteroseksualnem zakonu z dvema otrokoma in psom, se še vedno sprašujem, kako sva sploh lahko bili toliko časa skupaj.

IVONA: Edina tvoja punca, ki je prestopila na drugo stran.

DOROTEJA: Kako to misliš? Kaj sem pa potem jaz? Na kateri strani?

IVONA: A sem te malo razjezila? Oprosti, saj vem, ni pomembno. (*Krajša tišina.*) Moram priznat, da jih nikoli nisem resno jemala. Mislim, resno. Ja, do neke mere resno, saj Dejan in tisti drugi ...

DOROTEJA: Matej.

IVONA: Ja, Matej, saj so bila prava razmerja, ampak ... Vidiš, da nista prav dolgo trajala. In tudi nisi prav dolgo žalovala za njima. Veza z Lidijo te je bolj zaznamovala, se mi je zdelo.

DOROTEJA: Ja, saj imaš prav. Še eno rakijo?

IVONA: Še eno. Do predavanj jutri se bova že streznili, jaz jih imam šele ob enajstih. Ti pa še kasneje, a ne?

DOROTEJA: Fak ...

IVONA: Kaj?

DOROTEJA (*začne vleči računalnik iz svojega nahrbtnika*): Oprosti, to je zdaj nujno. Ne, res, potem bom pijana, no, saj sem že zdaj malo, ampak potem ni šans, da tole pripravim. Čakaj, to bo minutka, itak sem imela že en članek pripravljen. Bojo to zdaj sami prebrali, aha ... Obvestilo, da odpade, je že. Jaz samo še napišem, kaj naj obdelajo. "Spoštovane, preberite razpravo, bla, bla, čakaj, priloženo razpravo in jo primerjajte s teorijami, ki smo jih letos že obravnavali, argumentirajte in opišite tri bistvene razlike, odstopanja in jih umestite v ustrezne diskurze. Zapis dolg do dve strani oddajte do ponedeljka." – Hm, a misliš, da to smem, ali v resnici ne smem zahtevati ničesar od njih? Tega mi dekanja ni pojasnila. Mah, to zdaj napišem, bomo pa spremenili, če bo treba. (*Konča, pospravi računalnik in si gre umiti roke, da bo lahko jedla.*)

IVONA: Luna, kaj se dogaja?

DOROTEJA: Ko si mi pisala, da se dobiva zvečer, sem čakala dekanjo. Njena tajnica me je poklicala, če lahko pridem, da je nekaj nujnega. In sem, itak sem bila na faksu.

IVONA: In?

DOROTEJA: Kako naj to povem?!

IVONA: Luna, ne me strašit, kaj se dogaja? A je dobro ali slabo?

DOROTEJA: Dobro absolutno ni. Vprašanje je, a je samo absurdno, zoprno ali pa morda katastrofično, pa tega jaz še ne vem.

IVONA: Povej, prosim.

Ja, Luna, povej že.

DOROTEJA: Obtožena sem spolnega nadlegovanja neke študentke iz tretjega letnika.

IVONA: Kaaaj?

DOROTEJA: Jaz, izr. prof. Doroteja Luna Kovač, sem obtožena spolnega nadlegovanja. Anonimna prijava. Zame za zdaj anonimna, dokler se zadeva ne razišče. Obveznosti do tretjih letnikov so za zdaj odpovedane. Zato sem jim morala dat zdaj e-zadolžitev.

IVONA: Ne, čakaj, kaj, kaaaj? Najprej mi točno povej, kaj je rekla dekanja.

Doroteja ne more povedati prav veliko. Poleg tega smo ta prizor že videli. Občinstvo ne potrebuje obnove, ampak Doroteja pa to pove Ivoni, in ta je ustrezno šokirana.

IVONA: Kdo pa misliš, da je bil? Kdo te je prijavil?

DOROTEJA: Ne vem, ker si ne upam razmišljati.

IVONA: A misliš, da je bila Eva?

DOROTEJA: Pa lepo te prosim, to bi bilo noro! Saj nimam nobenega konflikta z njo, odlično dela, vse njene naloge do zdaj sem ocenila kot odlične.

IVONA: Ja, to bi bilo res bizarno.

DOROTEJA: V bistvu ... Tri študentke in en študent imajo res težave s temi nalogami, oni so skupina, ki sem jo negativno ocenila. Vmes ene sploh niso oddali, kar pomeni, da ne morejo na izpit v tem semestru. A je možno, da je kdo od njih?

IVONA: Ne samo možno, najbolj verjetno. Fak! A smo sploh že imeli kakšno takšno obtožbo pri nas?

DOROTEJA: Dekanja pravi, da ne.

IVONA: Kakšna pa je bila, dekanja? A se ti je zdelo, da ti verjame?

DOROTEJA: Sploh ne vem, če me je kaj vprašala, če sem kriva ali kaj takega.

IVONA: No, ampak tvoj filing ...

DOROTEJA: Kakor sem bila zmožna zaznat, se mi je zdela korektna.

IVONA: Vsaj to.

DOROTEJA: Vsaj to.

Pojesta večerjo, ki je ravno prav pekoča, alkohol pa tudi deluje blagodejno.

13. prizor

Komisija v dekanjini pisarni sedi za mizo in gleda dokument. Dekanja jim je predstavila situacijo in naliva vsem vode (seveda ne čistega vina).

BLAŽIN: To sploh ni obtožba o spolnem nadlegovanju.

DEKANJA: Oprostite, Blažin, kaj ste rekli?

BLAŽIN: Predstavili ste, kot da gre za občutljiv primer spolnega nadlegovanja. Jaz pa tukaj vidim zgolj neko pritožbo nad oceno in zraven še malo klevetanja.

KOLEGICA: Jaz sicer menim, da je primer občutljiv, strinjam pa se tudi s kolegom, da tukaj ne gre za nadlegovanje.

DEKANJA: Kaj mislite vi, kolega?

KOLEGA: Lahko se vprašamo, če bi bilo kaj drugače, če bi bil vpleten kdo drug, drug profesor in druga študentka. Ali drugi študentje, pravzaprav, ker če prav razumem, je obtožba spisana v imenu skupine, zraven je pa vpletena še ena študentka iz druge skupine.

DEKANJA: Res je, zapletena pritožba je. Predlagam, da vsi najprej obnovite svoje poznavanje pravilnikov o izpitnem redu, pa o ukrepih za varovanje dostojanstva študentov in zaposlenih na univerzi.

BLAŽIN: To je bolj pritoževanje ali tožarjenje. Mislim, da bo v pošte v prišel Pravilnik o disciplinski odgovornosti študentov.

KOLEGICA (*sprašuje kolega*): In kaj ste vi domislili? Bi bilo drugače, če bi študentka obtoževala na primer profesorja Blažina?

BLAŽIN: Hvala, kolegica, za tale namig. Morda boste še vi v kakšnem postopku prav hitro, po tistem pravilniku o dostojanstvu, ki mi ga zbijate, recimo.

DEKANJA: Prosim vas vse skupaj, da smo strpni in fokusirani na ta primer. Kolega, kaj torej menite vi?

KOLEGA: Če bi šlo za razmerje moči med moškim in žensko, bi bili avtomatično bolj previdni. Tole bi pa ...

DEKANJA: Med dvema ženskama pa ne pride do nadlegovanja?

KOLEGA: Saj, o tem govorim. Seveda pride.

BLAŽIN: Kot tudi lahko pride med dvema moškima, da, v 21. stoletju smo, seznanjeni smo z vsem, razmerja moči med spoloma so se spremenila.

KOLEGICA: Med spoli. Na tej fakulteti imamo tudi študentke, študente, ki se ne opredeljujejo binarno.

BLAŽIN: Glejte, ni nam treba bit hiperkorektni v tem primeru. Moramo samo dobro prebrat to pritožbo. In to je vse. Če sem iskren, sem malo začuden, dekanja, da niste tega takoj zavrgli ali predali profesorici Kovač.

DEKANJA: Kolega, dajte, prosim, vi dokončat svojo misel.

KOLEGA: Profesorica Kovač je v tem dokumentu obtožena osvajanja, neverbalnega spolnega nadlegovanja in dotikanja študentke.

Kratka tišina, vmes pregledujejo tudi pravilnike – ki so ali natisnjeni ali na zaslonih.

BLAŽIN: Ampak kolega, to je tako navrženo za zraven, nič ne piše, kdaj in kako, v nos jim gre ocena, to, da niso opravili vaj in da ne morejo pristopiti k izpitom v tem semestru. In roko na srce, niso to neki hudi kalibri, ne vem, če zares vem, kako izgledajo ta študentka in ostali. Na moja predavanja ne hodijo in dvomim, da imajo prav visoke ocene.

KOLEGA: Kaj želite od nas, dekanja, da najprej obravnavamo glede na pravilnik o izpitnem redu ali o nadlegovanju – to je najbrž v pravilniku o varovanju dostojanstva, kajne?

DEKANJA: No, vsekakor morate pregledati oboje.

KOLEGICA: No, ampak nekaj je pa absolutno res. Tega sploh ne moremo obravnavati kot nadlegovanje. Pravilniki so glede tega jasni. Nadlegovanje bi morala prijaviti žrtev ali pa nekdo v imenu žrtve, gospodična (*pogleda dokument*) Gorenšek, Gorenšek (*najprej naglasi na o, potem na prvem e*) pa piše o domnevnem osvajanju druge študentke – njeno ime ste nam prečrtali, torej ne vemo, katere. Take preiskave se po navadi začnejo z razgovorom z žrtvijo, te pa tukaj sploh nimamo. In tudi jaz ne vem, kako ta kolegica Gorenšek in njena skupina zgleda. Njen priimek mi sicer zveni znano, ostali trije pa ne.

KOLEGA: Gremo počasi. Za žrtev se izreka kolegica Gorenšek, češ da je njena skupina neprimerno obravnavana, druga skupina pa je nepravilno privilegirana.

BLAŽIN: Ampak spet se pritožujejo nad oceno. Če je profesor Kovač na začetku leta pojasnila to ocenjevanje, način skupinskega dela, kriterije, vse to, nad čimer se tu pritožujejo, potem je tukaj vse ok. Itak niso priložili te opisne ocene, da bi lahko presodili, kaj je bilo res narobe. Res, no, to je eno navadno klevetanje. Meta, prosim, uporabimo zdrav razum.

KOLEGA: Po mojem moramo vseeno govoriti s to ... prečrtano študentko, gospa dekanja.

KOLEGICA: In še enkrat pregledati pravilnike in postopke, ampak tudi sama se nagibam k temu, da se tole zavrže.

DEKANJA: Dobro, ampak ukrepati moramo hitro. Danes bomo kontaktirali kolegico in jo povabili na informativni razgovor.

BLAŽIN: Katero kolegico torej?

14. prizor

V nekem drugem kabinetu, ne dekanjini pisarni. Študentka Eva čaka pred vrati. Dekanja jo pride iskat in jo povabi v kabinet. V tem kabinetu so na stenah plakati za konference, knjige in fotografije znanstvenikov.

DEKANJA: Pozdravljeni, Eva, jaz sem Metoda Priesner, to so naši profesorji, verjamem, da jih vse poznate, to je Eva Vode, študentka praktičnih humanističnih študij. Kar usedite se, kolegica Vode.

EVA: Hvala.

DEKANJA: Jaz bom samo na hitro pojasnila, zakaj smo vas danes povabili. Naj vam tudi povem, da se današnji pogovor snema in z vašim privoljenjem bomo posnetek obdržali – ampak o tem bi se odločali ob koncu tega pogovora. (*Krajša tišina.*) Komisija danes želi slišati o pedagoškem procesu pri profesorici Doroteji Kovač. V zvezi z njenim delom smo dobili pritožbo in radi bi, da nam čim bolj odkrito spregovorite o tem, kako poteka njeno delo.

EVA: Pritožbo? OK.

DEKANJA: No, na tem mestu se bom jaz poslovila, ta primer preiskuje komisija, ki sem jo imenovala, in bom zdaj prepustila to vam, kolegica, da boste postopek vodila dalje. Eva, prosim, brez strahu, za zdaj zbiramo informacije, vi niste ničesar obtoženi in tudi ne boste, tukaj potrebujemo več plati, da vidimo, kaj se dogaja. Srečno in na svidenje. (*Dekanja gre.*)

KOLEGICA: Dober dan. Torej, kot je že dekanja povedala, zbiramo različna pričevanja. Zanima nas vaš odnos do predavanj in seminarja pri predmetih doktorice Kovač.

EVA: No, jaz sem jo imela lani en semester in letos spet. Profesorica Kovač je, no, po mojem mnenju, zelo dobra profesorica. Lani sem izpit naredila z 10, predavanja so zanimiva, izpit pa kar zahteven, no, mogoče sem imela tudi nekaj sreče pri izpitu.

KOLEGA: Kaj pa letos?

EVA: Letos je drugače, seminarsko delo imamo v skupinah, malo smo bili na začetku presenečeni, ampak smo kar hitro oblikovali skupine in sprejeli tudi skupinsko ocenjevanje. No, vsaj do izpita je skupinsko. To je kar zahteven proces, nekaj časa smo potrebovali, vsaj naša skupina, da smo iznašli način dela, ampak zdaj je pa super. In jasno nam je, da je to tudi eden izmed ciljev seminarja, da se znamo med sabo organizirat in dogovorit. V resnici je tudi vsebina tega predmeta o tem, hkrati to praktično delamo, tako da je res smiselno.

BLAŽIN: Slišati je, da ste z njenim delom zadovoljni. Celo zelo zadovoljni.

EVA: Ja. Naša skupina je s pohvalo opravila vse naloge do zdaj, na izpitu pričakujemo ocene od ... no, najmanj od 8 navzgor.

KOLEGA: Lepo je poslušati samozavestne študentke.

Eva samo zardi in čaka.

KOLEGICA: Kako pa se vam zdi, da profesorica Kovač nasploh dela s skupinami študentk in študentov?

EVA: Kot sem že prej rekla, mi smo imeli nekaj težav pri delitvi dela, pa smo se potem na konzultacijah tudi o tem pogovarjali, tako da nam gre zdaj dobro.

KOLEGA: Pa druge skupine, kako gre drugim skupinam?

EVA: Kolikor opazim, OK. No, različno, enim gre boljše, drugim slabše, ampak moram priznat, da nimam čisto pregleda, ker imamo veliko dela znotraj naše skupine. Ampak vsaj še ene dve skupini sta bili tudi izpostavljeni kot primer dobrega dela, skoraj vsi smo tudi nekaj že predstavljali drug drugemu, tako da bi rekla, da jim gre OK.

BLAŽIN: Je bilo kaj pritoževanja nad takim načinom dela?

EVA: Po mojem ne, nič več kot običajno. Ene skupine so imele težave se formirat, pa pri drugih si slišal kdaj, da se malo ne strinjajo med seboj, pa pri enih se je zdelo, da je v resnici ena sama študentka vse naredila, ampak, kot sem že rekla, tudi tega se učimo tukaj, svojih vlog v skupini.

Profesorji ugotavljajo, da imajo pred seboj idealno študentko. Jih morda počasi začčenja napadati tudi rahla zavist?

KOLEGA: Če povzamemo, vi ste zadovoljni s procesom in ne veste, da bi se kdo od vaših kolegic in kolegov pritoževal čez delo pri njenem seminarju?

EVA: Ja, tako bi tudi jaz povzela.

KOLEGICA: Kaj pa vaš osebni odnos s profesorico Kovač? Kako bi ocenili tega?

EVA: Osebni odnos? Uf ... Kaj pa vem, korekten, dober? Meni je njen predmet všeč, zelo so zanimive te stvari in tudi uporabne se mi zdijo. In profesorica Kovač je pripravljena upoštevati tudi študentske pobude in, hm, ne vem ... osebni odnos. Težko rečem kaj več, zunaj fakultete se ne vidimo. Jaz bi rekla, da, da ... je profesionalna.

BLAŽIN: Vam je kdaj nerodno, kadar vas izpostavi, pohvali pred drugimi kolegicami?

EVA: Prosim?

BLAŽIN: A veste, včasih profesorji koga v zanosu hvalimo, potem je pa študentom nerodno pred kolegi.

EVA: Ah, včasih se kaj pohecamo, to je res. Čeravno ... Nočem zveneti samovšečno, ampak naša skupina res dobro dela. Mi se imamo super. Vse pohvale so na mestu, lahko bi bila tudi kakšna več. In ne, nismo imeli težav zaradi tega s sošolci.

KOLEGA: Nobene zavisti ali česa podobnega od skupin, ki jim ne gre?

EVA: Ne, vsaj ne da bi jaz vedela.

KOLEGICA: Dobro, Eva, hvala za vse to. Ima še kdo od kolegov kakšno vprašanje?

KOLEGA: Še ena stvar me zanima in prosim, da glede tega odgovorite čim bolj pošteno. Telesni stik. A se vam zdi, da se profesorica Kovač vas ali

kogar koli drugega kdaj tudi dotakne, pride blizu, tako, da morda presega to profesionalno pozicijo, o kateri ste govorili. Vaše mnenje in izkušnje me zanimajo.

EVA: V zvezi s čim?

BLAŽIN: Imate telesni stik, vi osebno ali tudi drugi?

EVA: Kadar delamo v skupini na samem seminarju, lahko sedimo zelo blizu in se tudi dotikamo. Delali smo tudi ene telesne vaje. Ampak takrat je profesorica vprašala, če smo vsi v redu s tem. Nimam občutka, da bi se kdo zaradi tega počutil slabo.

KOLEGA: Kdaj je bilo to?

EVA: Uf, ne spomnim se, nekje bolj na začetku. Mogoče nekje četrta ali peti teden ... Pa tudi sicer lahko kdaj prisede k posamezni skupini in takrat se tudi kdo koga dotakne, no, profesorice najbrž ne, sicer pa veste, da te učilnice niso ravno velike. Ampak jaz res ne vem, da bi bil komu to problem.

KOLEGICA: Dobro. Mislim, da je to vse. Če se strinjate, da ta posnetek danes obdržimo izključno za potrebe te preiskave, ko bo končana, pa ga zavržemo, pogledjte ta papir, tu vse piše, prosim, podpišite.

BLAŽIN: Kar vzemite si čas.

EVA: Kaj pa pravzaprav preiskujete?

KOLEGICA: Kot rečeno na začetku, pedagoški proces pri profesorici Kovač. In prosim vas, da nikomur ne govorite o tem razgovoru danes, saj mora ostati zaupen. Tudi s profesorico Kovač ne.

EVA: Pri njej so nam itak odpadla predavanja. *(Ko to izreče, tudi ve, zakaj.)* Dobra profesorica je, nič ne dela narobe, sem prepričana. *(Gleda v izjavo pred seboj.)* Samo še enkrat bi prebrala, kaj podpisujem. *(Prebere in podpiše.)*

KOLEGICA: Hvala za vaš čas, Eva.

Eva gre, komisija obsedi.

BLAŽIN: Kličem dekanjo. Ne javi se. No, dajmo mi zaključit. Moje mnenje je, da študentka Eva Vode ni žrtev spolnega ali kakršnega koli drugega nadlegovanja.

KOLEGA: Kolega, dajte pustit kolegici, da vodi ta postopek, ona je predsednica.

KOLEGICA: Torej. Mislim, da lahko govorim že nekako kot za zapisnik.

“V pogovoru s študentko Evo Vode, ki jo Anita Gorenšek navaja kot potencialno žrtev neprimerne vedenja izr. prof. Doroteje Kovač, smo preverili, kaj se je dogajalo. Eva Vode ocenjuje pedagoško delo profesorice Kovač kot profesionalno in dobro, ima tudi dobre ocene. Pri vprašanju o telesnem stiku ne poroča o vedenju, ki bi odstopalo od primerne razmerja med, razmerje mogoče ni prava beseda, ne odstopa od običajnega odnosa profesor-študent. Ko študentka Vode poroča o tem, njena neverbalna komunikacija ne odstopa od povedanega, torej sklepamo, da ničesar ne skriva. V njenih odgovorih ni neobičajnih tišin ali drugih znakov, ki bi nas napeljali na to, da preiskavo nadaljujemo.”

BLAŽIN: Zelo lepo, kolegica. Jaz se strinjam.

KOLEGA: A bi ji morali rečt, da naj nam sporoči, če se še česa spomni?

BLAŽIN: Dajte no, vse skupaj samo potrjuje to, kar je jasno od začetka. Anita Gorenšek izsiljuje, in to na precej, ne vem, kaj naj rečem, da ne bom nekorekten, no, primitiven način. Ne res, kdo pa misli, da je?

KOLEGA: Hči predsednika uprave pomembne logistične družbe.

BLAŽIN: Neee, kaj?

KOLEGICA: Prosim, kaj?

KOLEGA: Ja, z malo brskanja po spletu pač prideš tudi do teh informacij.

KOLEGICA: Veste kaj. Stop. To se nas ne tiče. Ne tiče. Mi bomo izdali ta del poročila in dopisali tudi, da predlagamo, da se ta pritožba zavrže, ker gre za pritožbo nad oceno, ki pa je nepopolna in je kot take ne moremo

obravnavati. Če dekanja misli, da se je s tem vredno ukvarjati, naj imenuje novo komisijo, ki bo gledala novo vlogo. Mi smo tu končali.

BLAŽIN: Podpišem to.

15. prizor

Draga Luna,

vem, da ti pišem redko. Rad bi te poklical te dni, prosim, sporoči mi, kdaj te lahko pokličem in katere aplikacije uporabljaš za videoklic.

Dobil sem povabilo Univerze Ivana Cankarja v Sloveniji, da postanem predavatelj na študiju internetno-informacijskih tehnologij. Sploh nisem vedel, da taka univerza pri nas obstaja! Z njenim direktorjem se poznavam še iz študentskih časov, takrat je bil kar v redu človek. Piše mi, da hoče moderno evropsko univerzo in da bi rad, da sodelujemo.

Razmišljal sem, da bi to sprejel. V Nemčiji že leta predavam podjetjem, s katerimi sodelujemo, zadnje dve leti pa predavamo tudi drugod po svetu, celo na Novi Zelandiji. Skratka, to sploh ne bi bil problem. Plačilo je sicer skromno, ampak ok, denar ni vse.

Predvsem sem upal, da je to priložnost, da bi se več videli, ti, Alan, Gašper in jaz. Z direktorjem univerze se dogovarjava, da bi se spomladi dobila tudi v živo, morda kar v Sloveniji. Lahko bi si že takrat vzeli čas vsi skupaj.

Kakor koli, rad bi te slišal, prosim, javi mi, kdaj imaš čas.

Upam, da si dobro.

Lepo te pozdravljam, ati Lukas

16. prizor

V dekanjini pisarni.

DEKANJA: Kolegica Kovač. Najprej bi se rada zahvalila za zgledno sodelovanje z menoj v tem, bodimo iskreni, neprijetnem primeru. Zaključili smo, da gre za neutemeljeno pritožbo. (*Kratka tišina, da si Doroteja lahko oddahne.*) Imenovala sem komisijo, ki je presodila, da gre v resnici za pritožbo nad oceno. Zato sem vas prosila, da mi predate dokumentacijo vašega seminarja, govorila sem s študentko, ki je sprožila postopek, in zaključila, da je pritožba brez osnove, zato smo jo zavrgli. Prosim vas, da se s študentko, gre za Anito Gorenšek in njeno skupino, še enkrat pogovorite glede ocen in nalog pri seminarju. Če bo, seveda, to želela.

DOROTEJA (*ne odgovori takoj*): Torej, če prav razumem, če sem dobro sledila, ste mi sporočili več stvari. Anita Gorenšek je torej sprožila pritožbo?

DEKANJA: Da.

DOROTEJA: In vi ste ugotovili, da je ta pritožba brezpredmetna.

DEKANJA: Tako je. Študentka bo dobila sklep, še danes, vi pa lahko od jutri dalje nadaljujete s svojimi študentskimi obveznostmi. (*Krajša tišina.*) Imate še kakšno vprašanje? Se je v tem vmesnem času še kaj zgodilo?

DOROTEJA: Tole je zdaj ... Prejšnji teden ste rekli, da gre za obtožbo o spolnem nadlegovanju, ne za ocenjevanje. Kaj je zdaj s tem?

DEKANJA: Res je. V pritožbi je bilo omenjeno vaše domnevno neprimerno vedenje, kar smo preverili in ovrgli.

DOROTEJA: Preverili ste? Kaj ste preverili? Kdo je preveril?

DEKANJA: Kot rečeno, smo oblikovali komisijo ...

DOROTEJA: Počakajte, dekanja, prosim. A lahko, prosim, z imeni operiramo? Rekli ste, da sem obtožena spolnega nadlegovanja, in to je nekdo preveril. A lahko, prosim, mi pojasnite, kdo zdaj to ve in se je s tem ukvarjal.

DEKANJA: Najbolje bo, da kar preberete poročilo komisije.

Doroteja prebere. Zalije jo val sočasnih emocij. Vrne papir dekanji.

DOROTEJA: A so v zvezi s tem še kakšni postopki? Je to zdaj končano?

DEKANJA: Ja, končano je. Kot rečeno, prosimo, da se vzdržite kakršnih koli povračilnih ukrepov ...

DOROTEJA: Boste kolegici Gorenšek izdali kak opomin ali kaj podobnega?

DEKANJA: Bi želeli, da ga?

DOROTEJA: Ne vem, če so tu moje želje kakršen koli faktor.

DEKANJA: Osebno se bom pogovorila z njo, ji izrekla ustni opomin ter jo opozorila na disciplinsko odgovornost, ki jo nosi njena prijava. In seveda na to, da naj drugič najprej naslovi vas, kadar ima težave.

DOROTEJA: Študentka Eva Vode. Tudi z njo ste govorili, tu piše. Je ona vedela, kaj komisija preiskuje?

DEKANJA: Vaš pedagoški proces smo preverjali.

DOROTEJA: Prav. Torej ne ve za prijavo kolegice Gorenšek.

DEKANJA: Ne, ne ve. In če je možno, se izognite pogovoru na to temo s študentko Vode.

DOROTEJA: Prav.

DEKANJA: Torej sva končali.

DOROTEJA: Ali bo to kakor koli vplivalo na moje nadaljnje delo, mislim formalno, se to kam zapiše, vrednoti?

DEKANJA: Ne. *(Kratka pavza.)* Ampak če smem, zdaj ne kot dekanja, sistem javnih univerz se bo reformiral ...

DOROTEJA: Doktorica Priesner, na zasebnih fakultetah bo takih študentk in takih primerov samo še več.

DEKANJA: Mogoče imate prav, dr. Kovač. Za zdaj smo primer na naši, javni fakulteti, zaključili in želim vam vso srečo še naprej.

DOROTEJA: Hvala, gospa dekanja.

Doroteja odide in gre proti svojemu kabinetu. Kabinet seveda deli z mnogimi kolegi, zato ni nujno, da bo prazen, to, kar ona v tem trenutku potrebuje. Odpre prva vrata, ki so odklenjena, to je že znak, da je nekdo v kabinetu, na drugih vratih je listek: Govorilne ure doc. dr. Ivona Kalisch. Doroteja se nasmehne in hoče nazaj, ko se ravno odprejo vrata in ven pride profesor Blažin.

BLAŽIN: O, kolegica.

DOROTEJA: Tu piše, da so študentske govorilne ure.

BLAŽIN: Pa saj vi niste več študentka, dr. Kovač. Kako ste, je vse v redu?

DOROTEJA: Vse je v redu, Blažin. Hvala.

IVONA (*se oglasi iz kabineta*): Živjo. Zdaj se mi začenjajo govorilne ure, a je kdo zunaj?

DOROTEJA: Živjo. Joj, nisem bila pozorna.

BLAŽIN: Na svidenje, kolegici.

Blažin gre, Ivona in Doroteja slišita Blažina zunaj razlagati, da je kolegica v kabinetu in bo začela z govorilnimi urami takoj, ko bo mogoče.

DOROTEJA: Ti je kaj rekel?

IVONA: Blažin? Kaj?

DOROTEJA: Bil je v komisiji v mojem postopku.

IVONA: Res? In? Kaj je rekla dekanja?

DOROTEJA: Samo na kratko ti povem zdaj, prav? A se vidiva zvečer?

IVONA: A je vse v redu?

DOROTEJA: V bistvu ja. Zavrženo, nič kriva nič dolžna, vse teče normalno, kot da se ni nič zgodilo.

IVONA: O, d best. *(Jo objame.)*

DOROTEJA: No, ne bom te motila. Pridem k tebi, ob sedmih, OK?

IVONA: Ja, pridi.

Doroteja gre ven in kmalu sreča Evo. Vidita se in pozdrav v resnici zamuja. Potem Eva prva spregovori.

EVA: Dober dan.

DOROTEJA: Dober dan.

EVA: A je ta teden seminar normalno?

DOROTEJA: Ja, je. Bom dala danes obvestilo na splet.

EVA: Super.

Doroteja in Eva še kar stojita, Doroteja jo gleda, Evi je nerodno.

DOROTEJA: Se vidimo kmalu.

EVA: Ja. Na svidenje.

DOROTEJA: Adijo, Eva.

17. prizor

Spet pri Ivoni doma. Odkar sta s Teom uradno narazen, se je nekaj v stanovanju spremenilo. Na boljše.

Na mizi sta alkohol in hrana. Tokrat je pijačo prinesla Doroteja.

IVONA: Tale rakija je res dobra.

DOROTEJA: Da ne bova cele spili, še preden zares nazdraviva. To je mišljeno kot aperitivček.

IVONA: Od kod jo imaš?

DOROTEJA: Gašper se po novem ukvarja s pridelavo žganja. Sadje naroča direkt z juga. Je rekel, da je prvo rundo samo familiji raztalal. Alan je seveda svojo steklenico že zdavnaj spil, jaz sem jo pa hranila za posebno priložnost.

IVONA: Dober brat, tale Gašper. Pa je že zgledalo, da ne bo nič iz njega.

DOROTEJA: Haha, *indeed*. Na zdravje!

IVONA: Stoj, čemu nazdravljava?

DOROTEJA: Nazdravljava dobrim časom, ki prihajajo! In dejstvu, da se midve zmoreva elegantno izvleči iz dreka, v katerega nas hočejo potisnit drugi.

IVONA: Na zmagovalke!

DOROTEJA: Na naju!

Pijeta in jesta. In poslušata glasbo in komentirata kak komad. Smejeta se. Glasba je vesela, razpoloženje je povsem drugačno kot ob njunem zadnjem skupnem popivanju.

DOROTEJA: A greva lahko danes kam ven plesat?

IVONA: Sredi tedna smo, mogoče bi se izognili pijanim srečanjem s študentkami ...

DOROTEJA: Evo sem srečala, ko sem šla od tebe, ko si ti imela govorilne ure.

IVONA: In?!

DOROTEJA: Ja, nič. Cel kup stvari mi je šlo po glavi, predvsem pa dekanjin *izognite se pogovoru bla, bla*. In sem se izognila. Ona me je vprašala, če bo seminar, jaz sem rekla, da bo, in sva šli. Ampak notri mi je pa ... cvrčalo.

IVONA: Cvrčalo? (*Se smeje in se smejeta obe.*)

DOROTEJA: Recimo. Hotela sem ji rečt hvala, hvala za ... objektivnost, hvala za dobro oceno, za poštenost, hvala, da me je izvlekla iz tega.

IVONA: No, saj te ni ona izvlekla.

DOROTEJA: Ne, res me ni, ampak če bi rekla kaj drugega, bi bilo lahko sranje.

IVONA: Meni se vseeno zdi, da je malo vate.

DOROTEJA: Meni tudi. (*In se spet smejeta.*) Ampak v tistem trenutku sem bila tudi jaz malo vanjo.

IVONA: Sem ti rekla!!

DOROTEJA: Rekla sem: *v tistem trenutku*. Ti mi res ne zaupaš glede teh ljubezenskih transferjev!

IVONA: A ti sebi zaupaš?

DOROTEJA: Ja, še kar. No, večino časa.

In se spet smejeta. In se gledata.

DOROTEJA: Mogoče ti moram povedat še eno tako, ne vem, večjo zgodbo ...

IVONA: *I'm all ears.*

DOROTEJA: Kako si vedela, da je iz Anglije? Mislim, da sem bila tretji letnik, ja, kot Eva zdaj. Noro, totalno sem se zaljubila v eno profesorico. Ekstra sem dala od sebe. Čist je bila huda. *Out and proud*, vsi smo vedeli, da ima ženo oziroma partnerko, ki je takrat ravno rodila njunega drugega otroka ...

IVONA: Kako ji je bilo ime?

DOROTEJA: Aoife – ne bom ti povedala priimka, da ne boš potem guglala. Irsko ime, v resnici je bila iz Irske.

IVONA: Nadaljuj.

DOROTEJA: Skratka, enkrat sem šla spet na govorilne ure in je bilo že tako očitno, da je morala nekaj reči.

IVONA: In potem?

DOROTEJA: Ne spomnim se več niti tega, kaj je rekla, niti tega, kaj sem jaz rekla, samo da je nekako totalno dobro sfurala vse skupaj. In na koncu nekako obrnila na šalo, da jaz v tem trenutku res ne bi hotela vsak dan plenici brat, mislim prat, bruhanja čistiti, razkuževati stekleničk, likat perila in študirat, kje so najboljši vrtci in šole, in se poleg tega še sekirat, kako bom uničila otroke. Da mene čakajo večje stvari. Ko sem potem še enkrat prišla k njej na govorilne in nisem bila čisto ok, mi je rekla še, da si lahko začasno malo odpočijem od nje in njenega predmeta, ker itak vse obvladam. In – pazi zdaj to –, da bi mi rada še nekaj povedala. Da ve, da me čaka sorodna kariera, da bom zelo verjetno tudi sama enkrat na njenem mestu in najbrž boljša od nje, me prosi, naj vedno spoštujem študentke in pedagoški eros na delu. Da je ta obojestranski, ampak da mora tudi koristiti vsem vpletenim.

IVONA: Uau. Uau, a take profesorice obstajajo?

DOROTEJA: Ja, totalna carica. Potem se mi je sicer zdelo, da me mogoče malo ignorira, ampak sem kar hitro predelala. Ravno Gašper je prišel na obisk, pa sem mu povedala vse skupaj in je bil presenetljivo ... sočuten.

IVONA: Na Evo, na Aiofe, na Gašperja in na vse dobre ljudi tega sveta!

DOROTEJA: Čin!

IVONA: Na pedagoški eros.

DOROTEJA: Na realiziran eros, prosim, bi bil že čas.

Nazdravita. Tišina.

DOROTEJA: A si kaj slišala od Tea?

IVONA: Brala sem njegovo reportažo. Dobra je, se mu vidi, da je zaljubljen. (*Doroteja se sočutno nasmehne.*) Saj sem jezna na njega, ampak malo sem mu pa tudi hvaležna. Tak filing mam, da je bilo prav, da je šel. Ker točno to, kar mi gre pri njem na živce, je razvidno tudi iz reportaže. To, kako se postavi na eno stran in ne vidi drugih. Brala sem recimo o ženski solidarnosti in uporih v Gvatemali, o tem on nič ne piše. Nič.

DOROTEJA: Na Tea, ki se je pravočasno umaknil iz tvojega življenja in odprl prostor za nove ljubezni.

IVONA: Na Tea. Na prave ljubezni. (*Nazdravita.*)

DOROTEJA: Joj, kolk dober komad, dejva plesat.

Ivona da bolj na glas, Doroteja pleše. Za pisanje tega teksta je služil komad Portugal. The man: Feel it still, kaj bo zahtevala uprizoritev, bomo pa še videli.

IVONA: Malo vode moram spit.

Doroteja še pleše, Ivona pije vodo in jo gleda. Ko Doroteja ujame njen pogled, neha plesat in se opogumi.

DOROTEJA: Iva, nekaj te moram vprašat. Ko si zadnjič govorila o tem, da to, da se zaljubiš v drugega, še ni razlog, da končaš vezo s prvim?

IVONA: A sem res to rekla?

DOROTEJA: Ja, si.

Doroteja čaka, ali bo Ivona sama nadaljevala.

DOROTEJA: Pač zanima me. A se je to zgodilo? Tebi in Teu? Da se je nekdo od vaju zaljubil?

IVONA: Ne, nikoli se nisva pogovarjala o čem takem.

DOROTEJA: OK, pogovarjala se nista. Ampak a se ti je zdelo, da je on zaljubljen v drugo ali da te vara ali kaj takega?

IVONA: Ne, on se tega ne bi šel, tako se mi je zdelo. Včasih, ko je bil kaj bolj odsoten, se mi je vedno zdelo, da ga bolj služba mori ali pa da je, ne vem, zakaj, nezadovoljen s sabo. Ali z mano.

DOROTEJA: Ali s tabo?

IVONA: Zdaj že lahko bolj iskreno razmišljam o tem, a ne. V čem nisva bila za skupaj. In res ne maram te besede, varanje.

DOROTEJA: Saj vem, odrasla svobodna bitja smo ...

IVONA: Tako.

Poplesavanje se je nehalo, ampak glasba je še naprej fina, njuna. Doroteja zbira pogum, da vpraša po tem, česar še ni izvedela.

DOROTEJA: Kaj pa ti?

IVONA: Kaj?

DOROTEJA: A si se ti zaljubila v koga drugega v zadnjih letih? Ali pa se dala dol s kom, pa jaz tega ne vem?

IVONA: A misliš, da ti ne bi povedala?

DOROTEJA: Vedno se mi je zdelo, da bi mi. Zdaj pa razmišljam, da mogoče mi pa ne bi.

IVONA: Zakaj ti pa ne bi, po tvoje?

DOROTEJA: Ne vem, Iva, to zdaj jaz tebe sprašujem. *(Po krajši tišini.)* Pa saj veš, da te nič ne obsojam, a ne, da veš?

IVONA: Res me ne bi, a ne? Ne bi obsojala.

DOROTEJA: Itak, da ne. *(Po krajši tišini.)* Mogoče bi bila malo ljubosumna, ampak OK ...

IVONA: Ljubosumna?

DOROTEJA: Včasih te je bilo težko s Teom delit, da mi pa zdaj poveš, da je bil še kdo ... Ampak lej, nee, vse bom preživela, nobenega obsojanja, nič, samo tvoja resnica me zanima. Res.

IVONA: *A true friend you are.* A sva torej obdelali vse pomembne teme za danes?

DOROTEJA: Razen najpomembnejše očitno ja.

Gledata se ob glasbeni podlagi. Ivona začne plesat.

DOROTEJA: V bistvu je še ena tema.

IVONA: Samo še ena? *(Se spet smejeta.)*

DOROTEJA: Fotr se mi je javil.

IVONA: Fotr? Tvoj fotr?

DOROTEJA: Ja.

IVONA: Čakaj, tole moram dat pa muziko malo bolj potih.

DOROTEJA: A se spomniš, ko naju je Studen, rektor nove univerze, prvič srečal?

IVONA: Ja, se spomnim in je omenjal tvojega fotra. Takrat sem se spraševala, kolikokrat sem te sploh slišala govorit o njem.

DOROTEJA: Ne prav velikokrat, a ne? Zdaj mi je ta človek, ki se ima za mojega fotra, pisal, da pride predavat v Slovenijo, na to novo univerzo. Da ga je rektor kontaktiral in ga vabi za neke male pare, ampak lej, denar ni vse ...

IVONA: Počasi, počasi. Studen ga je kontaktiral? In to z denarjem, je tudi v tem mailu? Saj ti je pisal mail, a ne?

DOROTEJA: Ja, tudi to je v mailu.

IVONA: A vidva si pišeta, sta v kontaktu?

DOROTEJA: Za rojstni dan in za novo leto si voščiva, pisno. To je vse.

IVONA: Uau. In prav zdaj ti je pisal. In kaj je še napisal?

DOROTEJA: To je približno vse. Da bi se mi lahko videli, on in otroci. Otroci.

IVONA: On pride predavat na novo univerzo, če to ni ... In? Kaj pa na to pravita Gašper in Alan?

DOROTEJA: Ne vem, nisem ju še vprašala, če je njima tudi pisal. Daj ta komad bolj na glas.

Ivona da bolj na glas, ampak ne več na plesno jakost.

IVONA: O moj bog, koliko vsega!

DOROTEJA: Čisto preveč, res je.

IVONA: Kaj boš zdaj?

DOROTEJA: S fotrom? Ne vem še. Itak, joj, preveč je ... A veš, za kaj mi je zdaj žal? Da nisem povedala dekanji, da sem jaz našuntala študentke. Da nisem imela jajc takrat, da nisem bila bolj direktna in jasna. Moj zajeban manifest je bil to, moje ideje, moje *javno šolstvo za vse*, ne pa od neke Anite Gorenšek in drugih, ki se jim jebe za vse, in sploh ne vem, zakaj študirajo, kar študirajo ... Zdaj je pa vse, kar imajo od tega, malo spremenjen urnik. In kmalu bo prišel moj ati car v Slovenijo in bo delal za tipa, ki sva ga ti in jaz poslali ... kamor spada. Zato, da bo zvezdnik lahko več skupaj z družino,

ker kaj je njemu mar denar, ki ga že desetletja služi v krasnem kapitalističnem svetu! Najprej je lepo pri nas *za džabe* doštudiral, imel zastonj dostop do sodobnih računalnikov, potem se je šel pa direkt tujim firmam prodat.

IVONA: A mama ve, da pride?

DOROTEJA: Ne vem, ona je čisto preveč popustljiva do njega.

Glasba postane sentimentalna.

IVONA: Čisto preveč si lepa, ko se jeziš na družinske člane.

DOROTEJA: Lepa? Jaz? Tebi?

IVONA: Ja, lepa. Sploh zdaj, ko priznaš, da takrat nisi imela jajc pred dekanjo.

DOROTEJA: A luzerji smo ti po novem lepi?

IVONA: To ni luzersko. Samo avtentično človeško.

DOROTEJA: In to je tebi lepo.

IVONA: Ja, to je lepo. Takrat, ko si blefirala pred dekanjo, me je to, da sprožiš študentski protest in potem pustiš, da nekdo drug prevzame odgovornost, to me je ful prizadelo. Nisem vedela, zakaj. Kot da bi te videla v eni luči, v kakršni te nisem hotela videt. Saj sem ti to tudi povedala na kavi potem in si se nekaj opravičevala, a se spomniš?

DOROTEJA: Ja, spomnim se. (*Krajša tišina.*) Kaj mi v bistvu hočeš povedat?

IVONA: Hočem ti povedat ... Uf ... Mogoče sem ti zdaj odgovorila na tvoje očitno najpomembnejše vprašanje.

Tišina med njima.

DOROTEJA: Zdaj si pa ti lepa.

Se gledata. Prideta si čisto blizu. In se gledata. In Doroteja prime njeno roko in se poljubita. In se poljubljata.

Tema. Sentimentalna glasba prevzame prizor.

18. prizor

Doroteja in Ivona sedita čisto skupaj. Če bi bil to film, bi bili nekje zunaj, v naravi, na soncu, ki zahaja. Vsaj kak mesec je minil od dogajanja v prejšnjem prizoru.

IVONA (*bere*): Poslušaj to: prgišče osnovnih delcev / različnih tipov je / ki venomer nihajo / in se prelivajo / med obstojem in neobstojem, / ki vrvijo v prostoru, / tudi tedaj, ko se vidi / da tam ni ničesar.

DOROTEJA: Lepo. Čigava pesem je to?

IVONA: Carlo Rovelli: *Sedem kratkih lekcij iz fizike*. To je strokoven tekst o standardnem modelu osnovnih delcev.

DOROTEJA: Iz katerega si ti naredila poezijo.

Ivona se smeje, jo pogleda in potem bere naprej, Doroteja jo gleda. Vzame si čas.

DOROTEJA: A bova imeli otroke?

IVONA: Kaj?

DOROTEJA: A bi ti imela otroke? Z mano?

IVONA: A ni to malo prehitro? Taka eksistencialna vprašanja že na začetku ... nekega razmerja.

DOROTEJA: Samo pogovarjava se.

IVONA: Ne vem ... A ne bova kmalu prestari?

DOROTEJA: Danes imajo ženske otroke lahko tudi po štiridesetem letu. Lahko imaš dva, pa boš še vedno mlada mamica.

IVONA: To je res ... Ampak, a ti bi naju takoj stlačila v eno tako *strejt* zvezo? Služba in otroci?

DOROTEJA: Do zdaj nisi imela večjih težav s to sliko, če se ne motim. (*Se smejeta in poljubita.*)

IVONA: Načeloma nič nimam proti tvojim lepim potomkam, ampak biti kvir ali lezbijka, to sem vedno razumela, kot da imaš malo več izbire v življenju.

DOROTEJA: Več izbire, daj no.

IVONA: Ja, da nimaš nujno tradicionalne družine, pa da si lahko s komer koli, tudi z moškimi, ženskami, trans. Kar hočeš pač. *Freelove*.

DOROTEJA: *Freelove*.

IVONA: Da ne bo pomote. Ti si mi zdaj čisto dovolj.

DOROTEJA: Hvala enako. (*Nežnosti.*) Mislila sem, da bi ti prva rodila.

IVONA: Nehaj no. (*Se smejeta.*)

Zvoni Dorotejin telefon.

DOROTEJA: Blažin me kliče, zanimivo.

IVONA: Daj, javi se, me zanima, kaj se dogaja.

Doroteja se javi, Ivona neha brati in posluša. Tokrat iz pogovora navajam le najnujnejše, morebitne dodatne vezne stavke prepuščam uprizoritvi.

DOROTEJA: Živjo, Blažin. ... Daj, reci Marxu, naj laja bolj potihem, nič te ne razumem. ... Ne, nisem gledala službenih mailov, za danes sem končala. ... Ja, bolj zgodaj sem končala delovni dan, to je baje zdravo, da človek ne gleda pošte, ko konča s službo. Ampak lahko mi zdaj poveš, če je pomembno, imam čas. (*Daljša tišina, v kateri Dorotejin nasmešek zbledi.*) OK, hvala, da si mi sporočil. Ne vem, kaj si mislim, zame je to kar šok. ... Ja, vseeno hvala. No, se vidimo kmalu. ... Ja. Adijo. ... (*Prekine zvezo.*) Mogoče pa se po službi tudi na klice ne bi smela več javit.

IVONA: Kaj pa je?

DOROTEJA: Blažin nama je pred kako uro poslal mail.

IVONA: Jaz tudi nisem gledala mailov že od kosila.

DOROTEJA: Drugo stopnjo nam bodo ukinili naslednje leto.

IVONA: Prosim?!

DOROTEJA: Povedal je, da so Cankarju akreditirali prvo in drugo stopnjo nekih uporabnih družboslovnih študijev ...

IVONA: O fak, pa kako lahko tako hitro, ne morem verjet.

DOROTEJA: Da namerava dekanja že ta teden podat uradno obvestilo, da zaključuje mandat takoj, ko bo mogoče ...

IVONA: Aaaaa, ne!

DOROTEJA: In da je ta njegov kemijski kolega govoril z rektorjem Svo-bodne univerze, ki pravi, da bodo FPDH razdružili med različne fakultete, ker nas lahko brez težav pokrijejo druge fakultete Univerze.

IVONA: Ne, ne, ne, ne ...

DOROTEJA: Ma, naj grejo u ...

IVONA: Če res ukinejo magisterije že naslednje leto, praktično nimam službe.

DOROTEJA: Pa kako je to mogoče?!

IVONA: Hočem videt ta mail.

Doroteja in Ivona prebereta pošto na telefonu.

DOROTEJA: Jaz zgubim pol predmetov. Blažin tudi, a si videla?

IVONA: Ja. Jaz zgubim službo. Za en predmet me ne bodo obdržali.

DOROTEJA: Ne, to enostavno ni mogoče, ne morejo tega tako hitro! Pa kaj je tej dekanji, da bo kar šla?!

IVONA: In ravno zdaj.

DOROTEJA: Zdaj?

IVONA: Zdaj, ko sva ... se začeli pogovarjat o otrocih.

In na tem mestu se naša zgodba po motivih Hlapcev (za 21. stoletje) zaključuje. V posnetku brez dialogov, a ob udarnem glasbenem komadu najprej zagledamo Teodorja, ki piše prispevek z naslovom Razprodaja javnega šolstva. Temu sledi prelet od mesta, kjer sta sedeli Doroteja in Ivona, pa po poteh, cestah, ulicah, po katerih Blažin sprehaja svojega psa, pa naprej do Fakultete za praktično humanistiko in družboslovje do prazne sejne sobe in slike na steni, pa naprej po ulicah, po katerih nekam hiti dekanja, naprej do stavbe in novega bleščečega napisa Univerza Ivana Cankarja, pred katerim Studen parkira svoj motor, posnetek pa ga prehiti v prostore, v prazno sobo z belimi stenami, izstopi pa skozi okno na ulico spodaj. Ustavi se na zamaskirani Evi. Ta spreja tla in fasade z napisi JAVNO ŠOLSTVO ZA VSE.